

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 1/60

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA

**UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
„NICOLAE TESTEMIȚANU”**

FACULTATEA DE REZIDENȚIAT

**PROGRAM DE INSTRUIRE
PRIN REZIDENȚIAT LA SPECIALITATEA
PNEUMOLOGIE**

Codul specialității: 0912.1.42

Durata de studii: 4 ani

Chișinău 2021

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 2/60

COORDONAT

**Ministrul Sănătății
al Republicii Moldova**

APROB

**Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”
dr. hab. șt. med., profesor universitar**

_____ **Emil Ceban**

_____ „_____” _____ **20** _____

_____ „_____” _____ **20** _____

Programa a fost discutată și aprobată la:

ședința Consiliului de Management al Calității
din „_____” _____ **20** _____ proces verbal nr. _____
Vicepreședinte Consiliului de Management al Calității,
dr. hab. șt. med., prof. univ., Cernetchi Olga _____

ședința Consiliului facultății de Rezidențiat
din „_____” _____ **20** _____ proces verbal nr. _____
Decanul facultății de Rezidențiat
dr. hab. șt. med., prof. univ., Grib Livi _____

ședința Comisiei științifico-metodice de profil Medicină Internă
din „04” octombrie 2021, proces verbal nr. 1
Președintele Comisiei științifico-metodice de profil
dr. hab. șt. med., prof. univ., Sergiu Matcovschi _____

ședința Disciplinei de pneumologie și alergologie, Departamentul medicină internă
din „23” august 2021 proces verbal nr. 1
Șef Disciplină, dr. hab. șt. med.,
prof. univ., Victor Botnaru _____

ședința Catedrei de pneumoftiziologie
din „23” august 2021 proces verbal nr. 1
Șef catedră, dr. hab. șt. med.,
prof. univ., Constantin Iavorschi _____

Programa a fost elaborată de colectivul de autori:

Constantin Iavorschi, dr. hab. șt. med., prof. univ.
Victor Botnaru, dr. hab. șt. med., prof. univ.
Alexandru Corlăteanu, dr. hab. șt. med., conf. univ.
Dumitru Chesov, dr. șt. med., conf. univ.
Stela Kulcitkaia, dr. șt. med., conf. univ.

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 3/60

I. SCOPUL SPECIALITĂȚII

Scopurile didactice principale în pregătirea postuniversitară a medicilor pneumologi sunt: acumularea deprinderilor profesionale, concomitent cu îmbogățirea în continuare a cunoștințelor teoretice (fundamentale, preclinice și de specialitate) pentru a efectua independent și la un nivel modern activități prevăzute de standardul de pregătire profesională a medicilor pneumologi în rezidențiat, adoptat de Ministerul sănătății muncii și protecției sociale al Republicii Moldova.

II. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL SPECIALITĂȚII:

Enumerarea obiectivelor

La nivel de cunoaștere și înțelegere:

- să cunoască variantele clinico-evolutive (tipice și atipice) ale maladiilor respiratorii și patologiilor conexe;
- să cunoască protocolarele clinice naționale și ghidurile internaționale de tratament al maladiilor respiratorii;
- să cunoască algoritmul diagnosticului diferențial în bolile sistemului respirator;
- să înțeleagă principiile de management al pacienților cu comorbidități multiple.

La nivel de aplicare

- să practice medicina bazată pe dovezi în procesul de diagnostic și tratament al bolilor aparatului respirator și patologiilor conexe;
- să aplice cunoștințele acumulate în diagnosticul și tratamentul stărilor de urgență;
- să poată utiliza aparatul medical din secțiile de pneumologie și terapie intensivă (utilizat în managementul bolnavilor pneumologici);
- să analizeze rezultatele consultării altor specialiști și să le integreze în algoritmi de diagnostic, tratament și îngrijire pentru pacientul individual;
- să poată oferi consult medical clinic, precum și sfaturi de educația medicală și diseminare a cunoștințelor medicale în rândul populației.

La nivel de integrare

- să evalueze severitatea și să prognozeze evoluția maladiilor pulmonare;
- să poată selecta investigațiile necesare la pacientul concret;
- să poată interpreta corect rezultatele investigațiilor paraclinice;
- să aplice cunoștințele acumulate în abordarea holistică și tratamentul pacientului cu boli complexe, cu multimorbidități, ținând cont de principiile etice și luând în considerare toți factorii psihosociale și medicali pentru a ameliora calitatea vieții.

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT**Redacție: 09****Data: 08.09.2021****Pag. 4/60****III. CONȚINUTUL DE BAZĂ AL PROGRAMULUI DE INSTRUIRE****LA SPECIALITATEA PNEUMOLOGIE****A. STRUCTURA PE ANI A PROGRAMULUI DE STUDII***Anexa 1. Structura programului de studii pe ani*

Nr d/o	Denumirea modului	Anul de studii	Durata, săptămâni	Ore didactice			total ore didactice	Activitate clinică (ore)	Total ore
				Curs	lucrări practice	seminare			
1.	Pneumologie	I	34	84	170	200	454	786	1240
2.	Alergologie/Imunologie Boli profesionale	I	6	14	48	28	90	126	216
3.	Medicină internă	I	5	25	25	25	75	105	180
4.	Pneumologie	II	10	50	50	50	150	210	360
5.	Ftiziologie	II	6	14	48	28	90	126	216
6.	Medicină internă	II	2	4	20	6	30	42	72
7.	Gastrologie	II	2	4	20	6	30	42	72
8.	Hepatologie	II	2	4	20	6	30	42	72
9.	Nefrologie	II	2	4	20	6	30	42	72
10.	Endocrinologie	II	3	12	21	4	37	63	100
11.	Cardiologie	II	4	16	27	17	60	84	144
12.	Reumatologie	II	2	4	20	6	30	42	72
13.	Radiologie, imagistică medicală	II	4	16	27	17	60	84	144
14.	Oncologie	II	2	4	20	6	30	42	72
15.	Hematologie	II	2	4	20	6	30	42	72
16.	Explorări funcționale respiratorii speciale	II	4	16	27	17	60	84	144
17.	Pneumologie	III	8	13	101	30	144	144	288
18.	Ftiziologie	III	5	25	25	25	75	105	180
19.	Radiologie, imagistică medicală	III	4	16	27	17	60	84	144
20.	Terapie Intensivă	III	8	13	101	30	144	144	288
21.	Dispensar Pneumologie	III	4	16	27	17	60	84	144
22.	Explorări funcționale respiratorii speciale	III	4	16	27	17	60	84	144
23.	Stagiu practic - Pneumologie	III	12	-	-	-	-	432	432
24.	Pneumologie	IV	3	12	21	4	37	63	100
25.	Ftiziologie	IV	10	50	50	50	150	210	360
26.	Boli infectioase	IV	4	16	27	17	60	84	144
27.	Epidemiologie/Management	IV	2	4	20	6	30	42	72
28.	Bioetica	IV	2	4	20	6	30	42	72
29.	Dispensar Pneumologie	IV	4	16	27	17	60	84	144
30.	Endoscopie bronsica	IV	8	13	101	30	144	144	288
31.	Stagiu practic - Pneumologie	IV	12	-	-	-	-	432	432
Total			180	489	1157	694	2340	4140	6480

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT**Redacție: 09****Data: 08.09.2021****Pag. 5/60****Anexa 2. Repartizarea modulelor conform bazelor clinice**

Nr d/o	Denumirea modului	Anul de studii	Durata, săptămâni	Baza clinică
1.	Pneumologie	I	34	Disciplina Pneumologie/Alergologie sau Catedra de Pneumoftiziologie
2.	Alergologie/Imunologie Boli profesionale	I	6	Disciplina Pneumologie/Alergologie
3.	Medicină internă	I	5	Disciplina Sinteze clinice
4.	Pneumologie	II	10	Disciplina Pneumologie/Alergologie sau Catedra de Pneumoftiziologie
5.	Ftiziologie	II	6	Disciplina Pneumologie/Alergologie sau Catedra de Pneumoftiziologie
6.	Medicină internă	II	2	Disciplina Sinteze clinice
7.	Gastrologie	II	2	Disciplina Gastroenterologie
8.	Hepatologie	II	2	Disciplina Gastroenterologie
9.	Nefrologie	II	2	Disciplina Reumatologie și Nefrologie
10.	Endocrinologie	II	3	Catedra Endocrinologie
11.	Cardiologie	II	4	Disciplina Cardiologie
12.	Reumatologie	II	2	Disciplina Reumatologie și Nefrologie
13.	Radiologie, imagistică medicală	II	4	Disciplina Pneumologie/Alergologie Disciplina Radiologie
14.	Oncologie	II	2	Catedra Oncologie
15.	Hematologie	II	2	Catedra de Hematologie
16.	Explorări funcționale respiratorii speciale	II	4	Disciplina Pneumologie/Alergologie
17.	Pneumologie	III	8	Disciplina Pneumologie/Alergologie sau Catedra de Pneumoftiziologie
18.	Ftiziologie	III	5	Disciplina Pneumologie/Alergologie sau Catedra de Pneumoftiziologie
19.	Radiologie, imagistică medicală	III	4	Disciplina Radiologie
20.	Terapie Intensivă	III	8	Catedra Anesteziologie nr.1 V. Ghereg
21.	Dispensar Pneumologie	III	4	Disciplina Pneumologie/Alergologie sau Catedra de Pneumoftiziologie
22.	Explorări funcționale respiratorii speciale	III	4	Disciplina Pneumologie/Alergologie
23.	Stagiu practic - Pneumologie	III	12	
24.	Pneumologie	IV	3	Disciplina Pneumologie/Alergologie sau Catedra de Pneumoftiziologie
25.	Ftiziologie	IV	10	Disciplina Pneumologie/Alergologie sau Catedra de Pneumoftiziologie
26.	Boli infectioase	IV	4	Catedra Boli infecțioase, Tropicale și Parazitologie medicală

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT**Redacție: 09****Data: 08.09.2021****Pag. 6/60**

27.	Epidemiologie/Management	IV	2	Catedra Medicină socială și management sanitar
28.	Bioetica	IV	2	Catedra Filozofie și bioetică
29.	Dispensar Pneumologie	IV	4	Disciplina Pneumologie/Alergologie sau Catedra de Pneumoftiziologie
30.	Endoscopie bronsica	IV	8	Disciplina Pneumologie/Alergologie CUSIM
31.	Stagiu practic - Pneumologie	IV	12	

B. PLANUL TEMATIC AL CURSURILOR, SEMINARELOR ȘI A LUCRĂRILOR PRACTICE PE ANI DE STUDII

Nr d/o	Denumirea modului și a temelor	Ore didactice			Total ore didactice	Activi-tate clinică (ore)	Total ore
		Curs	lucrări practice	seminare			
Anul I							
Modul de specialitate: PNEUMOLOGIE – 34 săptăm.							
1.	Structura și funcția sistemului respirator	2	5	5	12	23	35
2.	Semiologia bolilor pulmonare. Principalele sindroame în patologia pleuro-pulmonară	3	5	6	14	23	37
3.	Metodele complementare de explorare a aparatului respirator	2	5	6	13	23	36
4.	Semiologia radiologică în patologia pleuropulmonară	3	5	6	14	23	37
5.	Principalele sindroame radiologice	3	5	6	14	24	38
6.	Grupurile de medicamente utilizate în afecțiunile aparatului respirator	3	5	6	14	23	37
7.	Infecțiile tractului respirator superior	2	5	5	12	23	35
8.	Bronșitele acute, cronice	2	5	6	13	23	36
9.	Bronșiectaziile	2	5	6	13	23	36
10.	Bronșiolite. Fibroza chistică	2	5	6	13	23	36
11.	Bolile căilor aeriene mari	2	5	6	13	23	36
12.	Pneumoniile comunitare	3	5	6	14	23	37
13.	Pneumoniile în funcție de etiologie	3	5	6	14	23	37
14.	Pneumoniile la imunocompromiși	2	5	5	12	23	35
15.	Pneumoniile prin aspirație. Supurațiile pulmonare	2	5	5	12	23	35
16.	Pneumoniile nosocomiale	3	5	6	14	23	37
17.	Tuberculoza. Epidemiologie. Programul național de control al tuberculozei.	3	5	6	14	24	38
18.	Tuberculoza. Metode de diagnosticare. Grupe de medicamente.	3	5	6	14	23	37

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT**Redacție: 09****Data: 08.09.2021****Pag. 7/60**

Nr d/o	Denumirea modului și a temelor	Ore didactice			Total ore didactice	Activitate clinică (ore)	Total ore
		Curs	lucrări practice	seminare			
19.	Tuberculoza pulmonară	3	5	6	14	23	37
20.	Tuberculoza extrapulmonară	3	5	6	14	23	37
21.	Tuberculoza MDR/XDR	3	5	6	14	23	37
22.	Tuberculoza la imunocompromiși	2	5	6	13	23	36
23.	Tuberculoza în situații speciale	2	5	6	13	23	36
24.	Boli micobacteriene non-tuberculoase	2	5	6	13	23	36
25.	Infecțiile fungice în patologia respiratorie	2	5	6	13	23	36
26.	Diagnosticul diferențial în pneumonii	2	5	6	13	23	36
27.	Infestarea parazitică	2	5	6	13	23	36
28.	Astmul bronșic	2	5	6	13	23	36
29.	Diagnosticul diferențial în astmul bronșic	2	5	6	13	23	36
30.	BPOC	3	5	6	14	24	38
31.	Diagnosticul diferențial al sindromului bronhoobstructiv	2	5	6	13	23	36
32.	Trombembolismul pulmonar	3	5	6	14	23	37
33.	Vasculitele pulmonare. Malformațiile arterio-venoase	3	5	6	14	24	38
34.	Afectarea pulmonară în bolile de sistem	3	5	6	14	23	37
	Total ore modul	84	170	200	454	786	1240

Modul conex: ALERGOLOGIE, IMUNOLOGIE și BOLI PROFESIONALE – 6 săpt.

1.	Aeroalergene, caracteristici ale alergenelor recombinante	1	3	2	6	9	15
2.	Rinite și rinosinuzite alergice, polipoza nazală	1	3	2	6	9	15
3.	Astmul alergic	1	3	2	6	9	15
4.	Astmul cu hipersensibilizare la AINS	1	3	2	6	9	15
5.	Anafilaxia	1	4	2	7	9	16
6.	Reacții de hipersensibilitate la medicamente	1	4	2	7	9	16
7.	Pneumonite de hipersensibilitate	1	3	2	6	9	15
8.	Orientarea diagnostică în eozinofilie	1	3	2	6	9	15
9.	Aspergiloza bronhopulmonară alergică	1	3	2	6	9	15
10.	Teste cutanate prick și intradermice ca metode diagnostice în alergologie	1	4	2	7	9	16
11.	Teste de provocare in vivo în alergologie	1	4	2	7	9	16
12.	Determinarea IgE specifice ca metodă de diagnostic în alergologie	1	4	2	7	9	16
13.	Măsuri de profilaxie a expunerii la alergene	1	3	2	6	9	15
14.	Imunoterapia specifică cu extracte alergenicice	1	4	2	7	9	16
	Total ore modul	14	48	28	90	126	216

Modul conex: MEDICINĂ INTERNĂ – 5 săpt.

1.	Glomerulonefrite acute și cronice	2	2	2	6	6	12
2.	Pielonefrite acute și cronice	2	2	2	6	6	12
3.	Insuficiența renală acută	2	2	2	6	6	12

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT**Redacție: 09****Data: 08.09.2021****Pag. 8/60**

Nr d/o	Denumirea modului și a temelor	Ore didactice			Total ore didactice	Activitate clinică (ore)	Total ore
		Curs	lucrări practice	seminare			
4.	Insuficiența renală cronică	2	2	2	6	6	12
5.	Ulcerul duodenal	1	1	1	3	6	9
6.	Gastritele	1	1	1	3	6	9
7.	Cancerul gastric	1	1	1	3	6	9
8.	Sindroamele diareice cronice (diagnostic)	2	2	2	6	6	12
9.	Cancerul colonic	1	1	1	3	6	9
10.	Pancreatitele	1	1	1	3	6	9
11.	Cancerul pancreatic	1	1	1	3	6	9
12.	Diagnosticul icterelor	1	1	1	3	6	9
13.	Hepatopatii medicamentoase și toxice	2	2	2	6	7	13
14.	Hepatitele cronice	2	2	2	6	7	13
15.	Ciroza hepatică	2	2	2	6	7	13
16.	Cancerul hepatic	1	1	1	3	6	9
17.	Litiază biliară	1	1	1	3	6	9
	Total ore modul	25	25	25	75	105	180

Anul II**Modul de specialitate: PNEUMOLOGIE – 10 săpt.**

1.	Sarcoidoza	4	4	4	12	17	29
2.	Pneumonitele interstițiale idiopatice	4	4	4	12	17	29
3.	Alte pneumopatii interstițiale	4	4	4	12	17	29
4.	Boli ocupaționale și de mediu: pneumoconiozele	4	4	4	12	18	30
5.	Alte boli pulmonare ocupaționale	4	4	4	12	17	29
6.	Boli pulmonare legate de fumat	4	4	4	12	17	29
7.	Conexiunile pulmonului cu alte organe	4	4	4	12	17	29
8.	Boli pulmonare iatrogene	4	4	4	12	18	30
9.	Tumori pulmonare maligne	4	4	4	12	18	30
10.	Tumori pleurale	4	4	4	12	18	30
11.	Tumori benigne pulmonare. Tumori ale peretelui toracic	5	5	5	15	18	30
12.	Limfomul cu afectare pulmonară	5	5	5	15	18	30
	Total ore modul	50	50	50	150	210	360

Modul de specialitate: FTIZIOLOGIE – 6 săpt.

1.	Epidemiologia tuberculozei.	1	2	1	4	6	10
2.	Etologia tuberculozei.	-	2	1	3	6	9
3.	Transmiterea infecției tuberculoase.	1	2	1	4	6	10
4.	Reacția organismului-gazdă față de infecția tuberculoasă.	1	2	2	5	6	11
5.	Patogenia tuberculozei.	1	2	2	5	6	11
6.	Evoluția infecției tuberculoase.	1	2	2	5	6	11
7.	Depistarea tuberculozei.	-	2	1	3	5	8
8.	Diagnosticul tuberculozei.	-	2	1	3	6	9

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT**Redacție: 09****Data: 08.09.2021****Pag. 9/60**

Nr d/o	Denumirea modului și a temelor	Ore didactice			Total ore didactice	Activitate clinică (ore)	Total ore
		Curs	lucrări practice	seminare			
9.	Examenul microbiologic.	1	2	1	4	6	10
10.	Testul cutanat la tuberculină.	1	2	1	4	5	9
11.	IGRA – testele de eliberarea de interferon gamma.	1	2	1	4	5	9
12.	Elemente imagistice de diagnostic în tuberculoză.	1	2	1	4	5	9
13.	Explorări funcționale respiratorii.	1	2	1	4	5	9
14.	Bronhoscopia în diagnosticul tuberculozei.	-	2	1	3	5	8
15.	Biopsia în diagnosticul tuberculozei.	-	2	1	3	5	8
16.	Clasificarea clinică a tuberculozei.	-	2	1	3	5	8
17.	Infecția tuberculoasă latentă.	-	2	2	4	6	10
18.	Tuberculoza primară. Complex tuberculos primar.	1	3	2	6	6	12
19.	Tuberculoza ganglionilor limfatici intratoracici.	-	2	1	3	5	8
20.	Tuberculoza pulmonară diseminată.	1	3	1	5	6	11
21.	Tuberculoza pulmonară nodulară.	-	2	1	3	5	8
22.	Tuberculoza pulmonară infiltrativă.	1	2	1	4	5	9
23.	Tuberculoza pulmonară fibro-cavitară.	1	2	1	4	5	9
	Total ore modul	14	48	28	90	126	216

Modul conex: MEDICINĂ INTERNĂ – 2 săptăm.

1.	Diagnosticul anemiilor	-	2	1	3	5	8
2.	Sindromul leucopenic	1	2	-	3	5	8
3.	Sindromul limfo-proliferativ	1	2	-	3	4	7
4.	Diagnosticul sindroamelor hemoragice	-	2	1	3	5	8
5.	Diabetul zaharat	1	3	1	5	5	10
6.	Patologia tiroidei	-	2	1	3	5	8
7.	Colagenozele	-	2	1	3	4	7
8.	Spondilita anchilopoetică	-	2	-	2	4	6
9.	Vasculitele sistemice	1	3	1	5	5	10
	Total ore modul	4	20	6	30	42	72

Modul conex: GASTROLOGIE – 2 săptăm.

1.	Abordarea pacientului cu boli ale sistemului gastrointestinal. Metode de examinare clinică și paraclinică.	1	2	1	4	4	8
2.	Bolile esofagului: boala de reflux gastroesofagian, acalazia cardiei, diverticulul de esofag, cancer esofagian.	1	2	1	4	3	7
3.	Maldigestia și malabsorbția. Fermentopatiile dobândite. Enteropatia glutenică. Sindromul de contaminare bacteriană a intestinului subțire.	1	2	1	4	4	8
4.	Alimentația parenterală.		1		1	3	4
5.	Ulcerul duodenal		1		1	3	4
6.	Gastritele		1		1	3	4

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT**Redacție: 09****Data: 08.09.2021****Pag. 10/60**

Nr d/o	Denumirea modului și a temelor	Ore didactice			Total ore didactice	Activitate clinică (ore)	Total ore
		Curs	lucrări practice	seminare			
7.	Cancerul gastric		1		1	3	4
8.	Cancerul colonic		1		1	3	4
9.	Pancreatitele		2	1	3	3	6
10.	Hernia hiatală.		1		1	3	4
11.	Diagnosticul diferențial în bolile infecțioase și non-infecțioase cu sindrom icteric.		2	1	3	3	6
12.	Diagnosticul diferențial în bolile diareice acute.		2		2	3	5
13.	Sindroamele diareice cronice (diagnostic)	1	2	1	4	4	8
	Total ore modul	4	20	6	30	42	72

Modul conex: HEPATOLOGIE – 2 săpt.

1.	Diagnosticul icterelor	1	3	1	5	5	10
2.	Hepatopatii medicamentoase și toxice		2	1	3	5	8
3.	Hepatitele cronice	1	3	1	5	5	10
4.	Ciroza hepatică	1	3	1	5	6	11
5.	Cancerul hepatic		2	1	3	5	8
6.	Litiază biliară		2		2	5	7
7.	Insuficiența hepatică (acută și cronică). Encefalopatia hepatică	1	3	1	5	6	11
8.	Hepatopatii medicamentoase și toxice		2		2	5	7
	Total ore modul	4	20	6	30	42	72

Modul conex: NEFROLOGIE – 2 săpt.

1.	Nefropatiile glomerulare.	1	1	1	3	3	6
2.	Glomerulonefritele acute.		1		1	3	4
3.	Glomerulonefritele subacute.		1		1	3	4
4.	Glomerulonefritele cronice.		2	1	3	3	6
5.	Nefropatiile tubulointerstițiale.	1	1	1	3	3	6
6.	Nefropatiile medicamentoase.		1		1	3	4
7.	Pielonefrita cronică.		2		2	3	5
8.	Insuficiența renală acută.	1	2	1	4	3	7
9.	Manifestările hematologice în cadrul insuficienței renale acute și managementul lor.		1		1	3	4
10.	Boala cronică renală.	1	2	1	4	3	7
11.	Manifestările hematologice în cadrul bolii cronice renale și managementul lor.		1		1	3	4
12.	Afectarea renală în cadrul maladiilor hematologice.		1		1	3	4
13.	Tulburări hidro-electrolitice, acido-bazice de genă hematologică și managementul lor		2	1	3	3	6
14.	Nefropatiile glomerulare.		2		2	3	5
	Total ore modul	4	20	6	30	42	72

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT**Redacție: 09****Data: 08.09.2021****Pag. 11/60**

Nr d/o	Denumirea modului și a temelor	Ore didactice			Total ore didactice	Activitate clinică (ore)	Total ore
		Curs	lucrări practice	seminare			
Modul conex: ENDOCRINOLOGIE -3 săpt.							
1.	Diabetul zaharat.	2	3	1	6	7	13
2.	Comele diabetice.	1	2		3	7	10
3.	Bolile hipotalamo-hipofizare.	1	2	1	4	7	11
4.	Bolile tiroidei.	1	2		3	7	10
5.	Patologiile paratiroidiene, osteoporoza.	2	3	1	6	7	13
6.	Patologiile suprarenalelor.	2	3	1	6	7	13
7.	Bolile gonadelor.	1	2		3	7	10
8.	Obezitatea și subnutriția.	1	2		3	7	10
9.	Aspectul exterior al pacienților cu diverse boli endocrine.	1	2		3	7	10
	Total ore modul	12	21	4	37	63	100
Modul conex: CARDIOLOGIE - 4 săpt.							
1.	Abordarea pacientului cu patologie cardiovasculară. Incidența patologiilor inimii și vaselor, mortalitatea prin boli cardiovasculare.	1	2	1	4	6	10
2.	Metode de examinare clinică și paraclinică. Metode contemporane de investigații paraclinice.	1	1	1	3	5	8
3.	Cardiologia preventivă.	1	2	1	4	5	9
4.	Hipertensiunea arterială.	1	2	2	5	5	10
5.	Insuficiența cardiacă acută și cronică.	1	2	1	4	5	9
6.	Cardiopia ischemică. Angina pectorală stabilă.	1	2	1	4	6	10
7.	Sindroame coronariene acute. Angina instabilă. Infarctul miocardic acut.	1	2	1	4	6	10
8.	Tulburări de ritm și conducere.	1	1	2	4	6	10
9.	Tromboembolismul pulmonar.	1	2	1	4	6	10
10.	Șocul cardiogen.	1	1	1	3	5	8
11.	Moartea subită cardiacă.	1	2	1	4	6	10
12.	Bolile aortei (anevrismul disecant, aortite).	1	2	1	4	6	10
13.	Cardiopatiile.	1	2	1	4	6	10
14.	Cordul și sarcina.	1	2	1	4	5	9
15.	Cardiologia intervențională.	2	2	1	5	6	11
	Total ore modul	16	27	17	60	84	144
Modul conex: REUMATOLOGIE – 2 săpt.							
1.	Febra reumatismală acută.	1	2	1	5	6	9
2.	Artrita reumatoidă.	1	2	1	5	4	7
3.	Sindromul Sjogren.		2		5	4	7
4.	Lupusul eritematos sistemic.	1	2	1	5	4	7
5.	Sclerodermia sistemică.	1	2		5	4	7

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT**Redacție: 09****Data: 08.09.2021****Pag. 12/60**

Nr d/o	Denumirea modului și a temelor	Ore didactice			Total ore didactice	Activi-tate clinică (ore)	Total ore
		Curs	lucrări practice	seminare			
6.	Miopatiile inflamatorii.		2	1	5	4	7
7.	Boala mixtă a țesutului conjunctiv.		2		5	4	7
8.	Vasculitele sistemice.		2	1	5	4	7
9.	Spondiloartropatiile seronegative.		2		5	4	7
10.	Osteoporoza.		2	1	5	4	7
	Total ore modul	4	20	6	30	42	72

Modul conex: RADIOLOGIE ȘI IMAGISTICĂ MEDICALĂ – 4 săpt.

1.	Biologia radiațiilor, elemente de siguranță în radiologie	2	3	2	7	9	16
2.	Metode diagnostice imagistice toracice	2	3	2	7	10	17
3.	Anatomia radiologică toracică normală	1	3	2	6	9	15
4.	Semiologie radiologică toracică	2	3	2	7	10	17
5.	Mediastinul și hilurile pulmonare	1	3	1	5	9	14
6.	Tromboembolismul pulmonar și alte boli vasculare pulmonare	2	3	2	7	10	17
7.	Cancerul pulmonar primitiv și metastatic	2	3	2	7	9	16
8.	Infecțiile pulmonare	2	3	2	7	9	16
9.	Bolile pulmonare infiltrative difuze	2	3	2	7	9	16
	Total ore modul	16	27	17	60	84	144

Modul conex: ONCOLOGIE – 2 săpt.

1.	Tumorile pulmonare.	1	3	1	5	6	11
2.	Tumorile inimii (mixoamele, tumori primitive maligne, tumori secundare).	1	3	1	5	6	11
3.	Tumorile hepatice.	1	3	1	5	6	11
4.	Tumorile zonei pancreatoduodenale.		3	1	4	6	10
5.	Cancerul colorectal.	1	3	1	5	6	11
6.	Leucoza mieloidă cronică		3		3	6	9
7.	Leucozele acute		2	1	3	6	9
	Total ore modul	4	20	6	30	42	72

Modul conex: HEMATOLOGIE – 2 săpt.

1.	Diagnosticul și tratamentul anemiilor ca rezultat al dereglării formării eritrocitelor.	1	2	1	4	4	8
2.	Diagnosticul diferențial și tratamentul anemiilor hemolitice.		2		2	4	6
3.	Diagnosticul și principiile de tratament al leucemiilor acute.	1	2	1	4	4	8
4.	Diagnosticul și principiile de tratament al leucemiilor cronice.		2	1	3	4	7
5.	Diagnosticul și diagnosticul diferențial al limfoamelor maligne.	1	2	1	4	4	8
6.	Dereglările hemostazei primare.		2	1	3	5	8

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT**Redacție: 09****Data: 08.09.2021****Pag. 13/60**

Nr d/o	Denumirea modului și a temelor	Ore didactice			Total ore didactice	Activi-tate clinică (ore)	Total ore
		Curs	lucrări practice	seminare			
7.	Deregările hemostazei secundare.		2	1	3	5	8
8.	Diagnosticul și tratamentul sindromului de coagulare intravascular diseminat.	1	2		3	4	7
9.	Diagnosticul diferențial al limfadenopatiilor.		2		2	4	6
10.	Diagnosticul diferențial al splenomegaliilor.		2		2	4	6
	Total ore modul	4	20	6	30	42	72

Modul conex: EXPLORĂRI FUNCȚIONALE RESPIRATORII SPECIALE – 4 săpt.

1.	Recapitularea noțiunilor de fiziologie a respirației.	1	1		2	4	6
2.	Studiul funcției respiratorii a plămânilor în clinică.	1	1	1	3	4	7
3.	Principiile explorării funcționale a ventilației pulmonare (plămânilor ca pompă de aer)	1	1	1	3	4	7
4.	Volumele pulmonare	1	1	1	3	5	8
5.	Debitele ventilatorii	1	1	1	3	5	8
6.	Proprietățile mecanice ale aparatului toraco-pulmonar	1	1	1	3	5	8
7.	Reglarea ventilației	1	1	1	3	5	8
8.	Principiile explorării schimbului gazos în plămâni	1	1	1	3	5	8
9.	Distribuția aerului în plămâni	1	1	1	3	5	8
10.	Distribuția aerului în plămâni. Spațiul mort	1	1	1	3	5	8
11.	Distribuția aerului în plămâni. Ventilația alveolară	1	1	1	3	5	8
12.	Distribuția aerului în plămâni. Ecuația aerului alveolar	1	2	1	4	4	8
13.	Transferul gazos prin membrana alveolo-capilară	1	2	1	4	4	8
14.	Circulația sângelui în plămâni	1	2	1	4	4	8
15.	Raporturile ventilație-perfuzie	1	2	1	4	4	8
16.	Funcția de transport gazos al sângelui		2		2	4	6
17.	Aportul de oxigen la țesuturi		2	1	3	4	7
18.	Reglarea echilibrului acido-bazic	1	2	1	4	4	8
19.	Principiile explorării la efort muscular		2	1	3	4	7
	Total ore modul	16	27	17	60	84	144

Anul III**Modul de specialitate: PNEUMOLOGIE – 8 săpt.**

1.	Insuficiența respiratorie. SDRA	1	12	4	17	18	35
2.	Boli pleurale	2	12	4	18	18	36
3.	Boli ale peretelui toracic și ale musculaturii respiratorii	1	12	3	16	18	34
4.	Boli ale mediastinului	1	13	3	17	18	35

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT**Redacție: 09****Data: 08.09.2021****Pag. 14/60**

Nr d/o	Denumirea modului și a temelor	Ore didactice			Total ore didactice	Activi-tate clinică (ore)	Total ore
		Curs	lucrări practice	seminare			
5.	Sarcina și patologia respiratorie	2	13	4	19	18	37
6.	Boli alergice pulmonare (mediate IgE)	2	13	4	19	18	37
7.	Boli eozinofilice pulmonare	2	13	4	19	18	37
8.	Patologia somnului	2	13	4	19	18	37
	Total ore modul	13	101	30	144	144	288

Modul de specialitate: FTIZIOLOGIE – 4 săptăm.

1.	Tuberculoza bronhiilor.	1	1	1	3	7	10
2.	Tuberculoza ganglionilor limfatici intratoracici.	1	1	1	3	7	10
3.	Pleurizia tuberculoasă.	1	1	1	3	7	10
4.	Tuberculoza SNC.	1	1	1	3	7	10
5.	Tuberculoza osteoarticulară.	1	1	1	3	7	10
6.	Tuberculoza genito-urinară.	2	2	2	6	7	13
7.	Tuberculoza ganglionilor limfatici periferici.	2	2	2	6	7	13
8.	Tuberculoza peritoneului, intestinului, ganglionilor limfatici mezenterici.	2	2	2	6	7	13
9.	Tuberculoza ochiului.	2	2	2	6	7	13
10.	Tuberculoza pielii și a țesutului celular subcutanat.	2	2	2	6	7	13
11.	Tuberculoza urechii.	2	2	2	6	7	13
12.	Tuberculoza suprarenalelor.	2	2	2	6	7	13
13.	Hemoragia pulmonară.	2	2	2	6	7	13
14.	Pneumotoraxul spontan.	2	2	2	6	7	13
15.	Amiloidoza organelor interne.	2	2	2	6	7	13
	Total ore modul	25	25	25	75	105	180

Modul de specialitate: DISPENSAR PNEUMOLOGIE – 4 săptăm.

1.	Structura organizatorică a Programului Național de Control al Tuberculozei (NTP)	2	4	2	8	14	22
2.	2. Rolul dispensarului de pneumologie-TB în prevenirea, supraveghere și control tuberculozei	2	4	2	8	14	22
3.	3. Instituții cu responsabilități în implementare NTP și atribuțiile lor	3	4	3	10	14	24
4.	4. Prevenirea îmbolnăvirilor de tuberculoză, măsuri de limitare a extinderii focarului de tuberculoză (ancheta epidemiologică)	3	4	3	10	14	24
5.	5. Tehnica vaccinării BCG și testării la tuberculină	3	6	3	12	14	26
6.	5. Managementul cazului de tuberculoză: anunțare, declarare și înregistrare, monitorizare și evaluare	3	5	4	12	14	26
	Total ore modul	16	27	17	60	84	144

Modul conex: RADIOLOGIE ȘI IMAGISTICĂ MEDICALĂ – 4 săptăm.

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT**Redacție: 09****Data: 08.09.2021****Pag. 15/60**

Nr d/o	Denumirea modului și a temelor	Ore didactice			Total ore didactice	Activitate clinică (ore)	Total ore
		Curs	lucrări practice	seminare			
1.	Bolile pulmonare infiltrative difuze	3	5	3	11	16	27
2.	Bolile pleurale, diafragmatice și de perete toracic	3	5	3	11	17	28
3.	Bolile căilor aeriene	3	5	3	11	17	28
4.	Tomografia computerizată a toracelui	3	5	4	12	17	29
5.	Scintigrafia pulmonară	4	7	4	15	17	32
Total ore modul		16	27	17	60	84	144

Modul conex: TERAPIE INTENSIVĂ – 8 săpt.

1.	Echilibrul acido-bazic normal și patologic	2	12	3	17	17	34
2.	Tratamentul tulburărilor echilibrului acido-bazic	2	12	3	17	17	34
3.	Diagnosticul și tratamentul tulburărilor electrolitice	2	12	3	17	17	34
4.	Anestezia locală și generală	2	12	3	17	17	34
5.	Circulația extracorporeală	2	12	3	17	17	34
6.	Resuscitarea cardiopulmonară	1	13	3	17	17	34
7.	Circulația asistată: balonul intraaortic de contrapulsatie, alte tehnici	1	14	6	21	21	42
8.	Evaluarea și tratamentul bolnavilor postoperator (primele zile)	1	14	6	21	21	42
Total ore modul		13	101	30	144	144	288

Modul conex: EXPLORĂRI FUNCȚIONALE RESPIRATORII SPECIALE – 4 săpt.

Particularități fiziologice: respirația la altitudine, în spațiul cosmic, în adâncul mării	2	3	2	7	9	16
Fiziopatologia respirației pulmonare în Bronșita cronică și BPOC	2	3	2	7	9	16
Fiziopatologia respirației pulmonare în Emfizemul primitiv	2	3	2	7	9	16
Fiziopatologia respirației pulmonare în Astmul bronșic	2	3	2	7	9	16
Fiziopatologia respirației pulmonare în Pneumopatiile interstițiale difuze	2	3	2	7	9	16
Fiziopatologia respirației pulmonare în Sarcoidoza pulmonară	2	3	2	7	10	17
Fiziopatologia respirației pulmonare în Pneumoconioze	2	3	2	7	10	17
Fiziopatologia respirației pulmonare în Tuberculoza	1	3	2	6	9	15
Fiziopatologia respirației pulmonare în Cancerul bronhopulmonar	1	3	1	5	10	15
Total ore modul	16	27	17	60	84	144

Anul IV**Modul de specialitate: PNEUMOLOGIE – 3 săpt.**

1.	Boli pulmonare orfane	4	7	1	12	21	33
----	-----------------------	---	---	---	----	----	----

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT**Redacție: 09****Data: 08.09.2021****Pag. 16/60**

Nr d/o	Denumirea modului și a temelor	Ore didactice			Total ore didactice	Activi-tate clinică (ore)	Total ore
		Curs	lucrări practice	seminare			
2.	Imunodeficiențele	4	7	1	12	21	33
3.	Sinteze clinice	4	7	2	13	21	34
	Total ore modul	12	21	4	37	63	100

Modul de specialitate: FTIZIOLOGIE – 10 săpt.

1.	Tuberculoza pulmonară și bolile nespecifice a aparatului respirator.	2	2	2	6	9	15
2.	Tuberculoza pulmonară și diabetul zaharat.	2	2	2	6	9	15
3.	Tuberculoza pulmonară și boala ulceroasă.	2	2	2	6	8	14
4.	Tuberculoza pulmonară și alcoolismul.	2	2	2	6	8	14
5.	Managementul co-infecției TB/HIV.	2	2	2	6	8	14
6.	Tuberculoza și sarcina.	2	2	2	6	8	14
7.	Preparatele antituberculoase.	2	2	2	6	9	15
8.	Chimioterapie.	2	2	2	6	9	15
9.	Tratamentul tuberculozei drogrezistente.	2	2	2	6	9	15
10.	Îngrijiri paliative.	2	2	2	6	8	14
11.	Monitorizarea tratamentului și evaluarea rezultatelor tratamentului TB.	2	2	2	6	9	15
12.	Tratamentul chirurgical.	2	2	2	6	8	14
13.	Tratamentul în situații clinice speciale.	2	2	2	6	9	15
14.	Supravegherea pacientului după finalizarea tratamentului.	2	2	2	6	8	14
15.	Comunicarea, informarea și educația pacientului cu TB.	2	2	2	6	8	14
16.	Strategii pentru creșterea ratei de succes a tratamentului antituberculos.	2	2	2	6	8	14
17.	Medicația adjuvantă.	2	2	2	6	8	14
18.	Vaccinarea BCG.	2	2	2	6	8	14
19.	Profilaxia medicamentoasă a tuberculozei.	2	2	2	6	8	14
20.	Focarele de tuberculoză.	2	2	2	6	9	15
21.	Identificarea și examenarea contactilor cu bolnavii TB.	2	2	2	6	8	14
22.	Controlul infecției în tuberculoză.	2	2	2	6	9	15
23.	Programul Național de Control al Tuberculozei.	2	2	2	6	9	15
24.	Strategia Stop TB.	2	2	2	6	8	14
25.	Structura organizatorică și responsabilitățile serviciilor de control al tuberculozei.	2	2	2	6	8	14
	Total ore modul	50	50	50	150	210	360

Modul conex: BOLI INFECȚIOASE – 4 săpt.

1.	Diagnosticul stărilor febrile	-	3	2	5	9	14
2.	Tratamentul antibiotic	2	3	2	7	8	15
3.	Meningite	2	3	2	7	9	16
4.	Infecții stafilococice	2	2	2	6	9	15

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT**Redacție: 09****Data: 08.09.2021****Pag. 17/60**

Nr d/o	Denumirea modului și a temelor	Ore didactice			Total ore didactice	Activitate clinică (ore)	Total ore
		Curs	lucrări practice	seminare			
5.	Infecții cu anaerobi	2	3	1	6	9	15
6.	Diagnosticul diareelor acute	-	2	2	4	8	12
7.	Hepatite acute virale	2	3	2	7	8	15
8.	Boli febrile eruptive	2	3	1	6	8	14
9.	Infecții la imunodeprimați	2	2	2	6	8	14
10.	Sepsisul	2	3	1	6	8	14
	Total ore modul	16	27	17	60	84	144

Modul de specialitate: DISPENSAR PNEUMOLOGIE – 4 săptăm.

1.	Structura organizatorică a Programului Național de Control al Tuberculozei (NTP)	2	4	2	8	14	22
2.	Rolul dispensarului de pneumologie-TB în prevenirea, supraveghere și control tuberculozei	2	4	2	8	14	22
3.	Instituții cu responsabilități în implementare NTP și atribuțiile lor	3	4	3	10	14	24
4.	Prevenirea îmbolnăvirilor de tuberculoză, măsuri de limitare a extinderii focarului de tuberculoză (ancheta epidemiologică)	3	4	3	10	14	24
5.	Tehnica vaccinării BCG și testării la tuberculină	3	6	3	12	14	26
6.	Managementul cazului de tuberculoză: anunțare, declarare și înregistrare, monitorizare și evaluare	3	5	4	12	14	26
	Total ore modul	16	27	17	60	84	144

Modul conex: EPIDEMIOLOGIE/MANAGEMENT – 2 săptăm.

1.	Introducere în epidemiologie (definiție, scop, utilitate)	1	2	1	4	6	10
2.	Elementele unui protocol de cercetare	-	4	1	5	5	10
3.	Tipuri de studii epidemiologice: observaționale (descriptive, analitice), experimentale pentru fiecare definiție, scop, avantaje, dezavantaje	1	2	1	4	5	9
4.	Măsurători de bază în epidemiologie (proporții, rate de morbiditate, rate de mortalitate, comparații ale ratelor, distribuții, medie, deviația standard)	-	2	1	3	5	8
5.	Alegerea populației, formarea și determinarea mărimii eșantionelor, inferența statistică	-	4	1	5	5	10
6.	Surse de eroare. Tipuri de eroare. Puterea studiului.	1	2	-	3	5	8
7.	Validitate, reproductibilitate, valoare predictivă	1	2	-	3	6	9
8.	Buget și surse de finanțare	-	2	1	3	5	8
	Total ore modul	4	20	6	30	42	72

Modul conex: BIOETICĂ – 2 săptăm.

1.	Introducere în Bioetică	1	2	-	3	4	7
----	-------------------------	---	---	---	---	---	---

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT**Redacție: 09****Data: 08.09.2021****Pag. 18/60**

Nr d/o	Denumirea modului și a temelor	Ore didactice			Total ore didactice	Activitate clinică (ore)	Total ore
		Curs	lucrări practice	seminare			
2.	Conceptele de sănătate, boală, suferință prin prisma bioeticii	1	2	-	3	4	7
3.	Relația medic-pacient I	-	2	1	3	4	7
4.	Relația medic-pacient II	-	2	1	3	4	7
5.	Greșeli și erori în practica medicală	-	2	-	2	4	6
6.	Probleme etice la începutul vieții	-	2	1	3	5	8
7.	Probleme etice la finalul vieții	-	2	1	3	5	8
8.	Probleme etice în transplantul de țesuturi și organe umane	1	2	1	4	4	8
9.	Probleme etice în genetică și genomică	1	2	-	3	4	7
10.	Etica cercetării pe subiecți umani	-	2	1	3	4	7
	Total ore modul	4	20	6	30	42	72

Modul conex: ENDOSCOPIE BRONȘICĂ –8 săpt.

1.	Istoricul bronhoscopiei	1	11	-	12	-	23
2.	Noțiuni de anatomie, morfologie și fiziologie a arborelui traheo-bronșic	1	11	2	14	18	32
3.	Topografia normală și patologică congenitală a arborelui traheo-bronșic cu nomenclatura bronhială lobară și segmentară, în dreapta și stânga	1	11	2	14	18	32
4.	Anestezia în bronhologie: anestezia locală, anestezia general, anestezii potentate, date teoretice și aplicarea lor în practică	2	11	6	19	18	37
5.	Instrumentar bronhoscopic	1	12	4	17	18	35
6.	Bronhoscop rigid, sistem optic și de transmitere a luminii, tip adult, tip copil	1	12	2	15	18	33
7.	Bronhoscoape – tipuri	2	11	6	18	18	36
8.	Videoscopia endobronșică, adaptarea camerei	2	11	4	17	18	35
9.	Metode de sterilizare a fibrobronhoscoapelor și a accesoriilor; stocajul lor	2	12	4	18	18	36
	Total ore modul	13	101	30	144	144	288

C. DESCRIEREA DESFAȘURĂȚĂ A MODULELOR DE SPECIALITATE LA PROGRAMUL DE INSTRUIRE**Anul I****DENUMIREA MODULUI - PNEUMOLOGIE****1. STRUCTURA ȘI FUNCȚIA SISTEMULUI RESPIRATOR**

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 19/60

- 1.1 Anatomie
- 1.2 Dezvoltarea și îmbătrânirea sistemului respirator
- 1.3 Fiziologie
- 1.4 Fiziopatologie
- 1.5 Microbiologie
- 1.6 Farmacologie
- 1.7 Morfopatologie
- 1.8 Imunologie și mecanisme de apărare

2. BOLI ALE CĂILOR AERIENE

- 2.1 Astmul bronșic
- 2.2 Bronșita acută
- 2.3 Bronșita cronică
- 2.4 BPOC
- 2.5 Bronșiolita
- 2.6 Bronșiectazia
- 2.7 Malacia și stenoza de căi aeriene
- 2.8 Fistula traheo-esofagiană
- 2.9 Boli ale căilor aeriene superioare
- 2.10 Disfuncția corzilor vocale
- 2.11 Aspirația de corp strain
- 2.12 Refluxul gastro-esofagian

3. INFECȚII RESPIRATORII NON-TB

- 3.1 Infecții de tract respirator superior
- 3.2 Infecții de tract respirator inferior
- 3.3 Pneumonia comunitară
- 3.4 Pneumonia nosocomială
- 3.5 Pneumonia la gazda imunocompromisă
- 3.6 Alte pneumonii
- 3.7 Pleurezia parapneumonică și empiemul
- 3.8 Abcesul pulmonar
- 3.9 Infecția fungică
- 3.10 Infestarea parazitică
- 3.11 Infecția virală epidemică

4. TUBERCULOZA

- 4.1 Tuberculoza pulmonară
- 4.2 Tuberculoza extrapulmonară
- 4.3 Tuberculoza la gazda imunocompromisă
- 4.4 Infecția tuberculoasă latentă
- 4.5 Boli micobacteriene non-tuberculoase

5. BOLI VASCULARE PULMONARE

- a. Embolismul pulmonar
- 5.2 Hipertensiunea pulmonară primară
- 5.3 Hipertensiunea pulmonară secundară
- 5.4 Vasculitele și hemoragia pulmonară difuză
- 5.5 Malformațiile arterio-venoase

Anul II

DENUMIREA MODULUI - PNEUMOLOGIE

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 20/60

1. BOLI PULMONARE INTERȘTIȚIALE DIFUZE

a. Sarcoidoza

1.2 Pneumonii interștițiale idiopatice incluzând fibroza pulmonară idiopatică (IPF), pneumonia interștițială non-specifică (NSIP), pneumonia criptogenică în organizare (COP), pneumonia interștițială acută (AIP), bronșiolita asociată unei boli pulmonare interștițiale (RB-ILD), pneumonia interștițială descuamativă (DIP), pneumonia interștițială limfoidă (LIP)

1.3 Pneumonia criptogenică în organizare (COP) de etiologie necunoscută/ bronșiolita obliterantă cu pneumonie în organizare (BOOP)

2. BOLI OCUPAȚIONALE ȘI DE MEDIU

a. Astmul ocupațional

b. Sindromul disfuncției reactive de cale aeriană (RADS)

c. Pneumoconioza și boala legată de azbest

d. Pneumonita de hipersensibilitate

e. Boli determinate de inhalarea de praf și gaz toxic

f. Boli legate de poluarea în spații închise („indoor pollution”)

g. Boli legate de poluarea în spații deschise („outdoor pollution”)

h. Boli legate de fumat

3. MANIFESTĂRI PLEURO-PULMONARE ALE BOLILOR SISTEMICE (extrapulmonare)

a. Colagenoze

b. Boli cardiace

c. Boli abdominale

d. Boli hematologice

e. Obezitatea

f. Sindromul de hiperventilație

4. BOLI IATROGENE

a. Boli induse de medicamente

b. Complicații ale procedurilor invazive

c. Boli determinate de radioterapie

5. TUMORI TORACICE

a. Cancer bronho-pulmonar

b. Tumori pulmonare metastatice

c. Mezoteliom

d. Tumori pleurale (metastatice și altele)

e. Tumori benigne intratoracice

f. Tumori mediastinale

g. Tumori ale peretelui toracic

h. Sarcomul

i. Limfomul

MODULUL – FTIZIOLOGIE

NR	TEMA
1.	Epidemiologia tuberculozei. Indicatorii epidemiologici principali. Definiția. Semnificația. Indicatorii epidemiologici în RM și în plan mondial.
2.	Etiologia tuberculozei. Caracteristica <i>Mycobacterium tuberculosis</i> : taxonomia, clasificarea. Proprietățile structurale, tinctoriale și funcționale ale <i>Mycobacterium tuberculosis</i> .

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 21/60

3.	Transmiterea infecției tuberculoase. Sursa de infecție și căile de transmitere. Factorii cu impact în transmiterea <i>Mycobacterium tuberculosis</i> .
4.	Reacția organismului-gazdă față de infecția tuberculoasă. Noțiuni de TB-Infecție și TB-Boală. Factorii care influențează Infecțarea și Îmbolnăvirea.
5.	Patogeneza tuberculozei. Definiția. Particularități patogenetice în infecția tuberculoasă.
6.	Evoluția naturală a infecției tuberculoase. Factorii de risc în infecția cu <i>Mycobacterium tuberculosis</i> : epidemiologici, sociali, medico-biologici. Modalități posibile de răspuns în rezultatul infectării cu <i>Mycobacterium tuberculosis</i> .
7.	Depistarea tuberculozei. Căile de depistare. Depistarea activă (Scringingul pentru TB activă). Depistarea pasivă (examinarea simptomatichilor suspecți la TB).
8.	Diagnosticul tuberculozei. Metode de diagnostic: microbiologice (bacterioscopice, bacteriologie), imuno-serologice, molecular-genetice. Avantaje și dezavantaje.
9.	Examenul microbiologic. Microscopia simplă și fluorescentă. Cultivarea <i>Mycobacterium tuberculosis</i> pe medii lichide și solide. Avantaje și dezavantaje.
10.	Testul cutanat la tuberculină. Tehnica. Semnificația. Valoarea informativă. Avantaje și dezavantaje. Diaschin testul - semnificația, tehnica, avantaje și dezavantaje.
11.	Testele – IGRA, clasificarea, semnificația, tehnica, valoarea informativă. Avantaje și dezavantaje.
12.	Rolul examenului radiologic în diagnosticul TB. Sindroamele radiologice în diagnosticul tuberculozei. Valoare CT în diagnosticul TB la copii.
13.	Explorările funcționale respiratorii în TB pulmonară (Spirometria și Bodipletismografia) - caracteristica și semnificația parametrilor apreciați.
14.	Bronhoscopia în diagnosticul tuberculozei. Indicații și contraindicații.
15.	Biopsia în diagnosticul tuberculozei. Caracteristica inflamației în TB.
16.	Clasificarea clinică a tuberculozei. Criteriile de clasificare.
17.	Infecția TB Latentă. Definiția. Diagnosticul. Tratamentul. Modalități posibile de evoluție.
18.	Tuberculoza primară. Caracteristica și Particularitățile TB primare. TB primară la adulți.
19.	Complex tuberculos primar. Definiția. Particularitățile patogenetice. Caracteristica clinică și paraclinică. Tratamentul. Evoluția și Pronosticul.
20.	Tuberculoza ganglionilor limfatici intratoracici. Definiția. Particularitățile patogenetice. Caracteristica clinică și paraclinică. Tratamentul. Evoluția și Pronosticul.
21.	Tuberculoza secundară. Caracteristica și particularitățile etio-patogenetice. TB secundară la copii.
22.	Tuberculoza pulmonară diseminată. Definiția. Clasificarea. Particularitățile etio-patogenetice. Caracteristica clinică și paraclinică. Tratamentul. Evoluția și Pronosticul.
23.	Tuberculoza pulmonară nodulară. Definiția. Particularitățile etio-patogenetice. Caracteristica clinică și paraclinică. Tratamentul. Evoluția și Pronosticul.
24.	Tuberculoza pulmonară infiltrativă. Definiția. Particularitățile etio-patogenetice. Caracteristica clinică și paraclinică. Tratamentul. Evoluția și Pronosticul.
25.	Tuberculoza pulmonară fibro-cavitară. Definiția. Particularitățile etio-patogenetice. Caracteristica clinică și paraclinică. Tratamentul. Evoluția și Pronosticul.

Anul III

DENUMIREA MODULUI - PNEUMOLOGIE

1. INSUFICIENȚA RESPIRATORIE

- a. Sindromul de detresă respiratorie acută (ARDS)
- b. Boli pulmonare obstructive
- c. Boli neuromusculare
- d. Boli de perete thoracic
- e. Alte boli restrictive

2. BOLI PLEURALE

- a. Pleurezia
- b. Chilotoraxul
- c. Hemotoraxul
- d. Fibrotoraxul
- e. Pneumotoraxul

3. B.12 BOLI ALE PERETELUI TORACIC ȘI ALE MUSCULATURII RESPIRATORII (INCLUZÂND DIAFRAGMUL)

- a. Malformații ale peretelui thoracic
- b. Tulburări neuromusculare
- c. Paralizia de nerv frenic
- d. Hernia diafragmatică

4. BOLI MEDIASTINALE (excluzând tumorile)

- a. Mediastinita
- b. Pneumomediastinul

5. SARCINA ȘI PATOLOGIA RESPIRATORIE

- a. Astmul
- b. Fibroza chistică
- c. Tuberculoza
- d. Sarcoidoza
- e. Boli pulmonare restrictive
- f. Boli respiratorii determinate de sarcină

6. BOLI ALERGICE (MEDIATE IgE)

- a. Boli ale căilor aeriene superioare
- b. Astmul
- c. Aspergiloza bronhopulmonară
- d. Anafilaxia

7. BOLI EOZINOFILICE

- a. Bronșita eozinofilică non-astmatică
- b. Pneumonia eozinofilică acută și cronică
- c. Sindromul hipereozinofilic
- d. Sindromul Churg-Strauss

8. PATOLOGIA SOMNULUI

- a. Sindromul de apnee obstructivă în somn
- b. Sindromul de apnee centrală în somn
- c. Sindromul de hipoventilație în obezitate

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 23/60

Nr.	TEMA
1.	TB extra-pulmonară. Frecvența. Particularitățile patogenetice, de evoluție clinică și paraclinică. Tratamentul.
1.	Tuberculoza bronșiilor. Definiții. Caracteristica clinico-paraclinică a TB bronșice. Tratamentul. Evoluția.
2.	Tuberculoza ganglionilor limfatici periferici. Definiția. Clasificarea. Caracteristica clinico-paraclinică. Tratamentul. Evoluția.
3.	Pleurizia tuberculoasă. Clasificarea. Caracteristica clinico-paraclinică. Diagnostic diferențial. Tratamentul. Evoluția.
4.	Tuberculoza SNC. Clasificarea. Criterii de diagnostic clinic și diagnostic diferențial. Principii de tratament. Evoluția bolii.
	Meningita tuberculoasă. Caracteristica clinico-paraclinică. Diagnosticul diferențial. Tratamentul. Particularități de evoluție.
5.	Tuberculoza osteoarticulară. Clasificarea. Criterii de diagnostic clinic și diagnostic diferențial. Principii de tratament. Particularități de evoluție.
6.	Tuberculoza genito-urinară. Clasificarea. Criterii de diagnostic clinic și diagnostic diferențial. Principii de tratament. Particularități de evoluție.
7.	Tuberculoza ganglionilor limfatici periferici. Clasificarea. Criterii de diagnostic clinic și diagnostic diferențial. Principii de tratament. Particularități de evoluție.
8.	Tuberculoza peritoneului, intestinului, ganglionilor limfatici mezenterici. Clasificarea. Criterii de diagnostic clinic și diagnostic diferențial. Principii de tratament. Particularități de evoluție.
9.	Tuberculoza ochiului. Clasificarea. Criterii de diagnostic clinic și diagnostic diferențial. Principii de tratament. Particularități de evoluție.
10.	Tuberculoza pielii și a țesutului celular subcutanat. Clasificarea. Criterii de diagnostic clinic și diagnostic diferențial. Principii de tratament. Particularități de evoluție.
11.	Tuberculoza urechii. Clasificarea. Criterii de diagnostic clinic și diagnostic diferențial. Principii de tratament. Particularități de evoluție.
12.	Tuberculoza suprarenalelor. Clasificarea. Criterii de diagnostic clinic și diagnostic diferențial. Principii de tratament. Particularități de evoluție.
13.	Complicațiile TB. Clasificarea. Cauzabilitatea.
14.	Hemoragia pulmonară. Clasificarea. Diagnosticul. Tratamentul de urgență și ulterior.
15.	Pneumotoraxul spontan. Clasificarea. Diagnosticul. Tratamentul de urgență și ulterior.
16.	Amiloidoza organelor interne. Clasificarea. Diagnosticul. Tratamentul.

Anul IV

DENUMIREA MODULUI - PNEUMOLOGIE

1. IMUNODEFICIENȚE

- a. Sindromul imunodeficienței dobândite

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 24/60

- b. Patologia legată de infecția HIV
- c. Boli induse de medicație
- d. Boala „graft” versus gazdă
- e. Imunodeficiența post transplant
- 2. BOLI PULMONARE ORFANE**
 - a. Histiocitoza
 - b. Limfangioleiomiomatoza (LAM)
 - c. Proteinoza pulmonară alveolară
- 3. SIMPTOME ȘI SEMNE**
 - a. Dispneea
 - b. Wheezing-ul
 - c. Stridorul
 - d. Disfonia
 - e. Tusea
 - f. Producția de sputa
 - g. Durerea toracică anterioară
 - h. Hemoptizia
 - i. Sforăitul
 - j. Simptome generale ale bolilor incluzând febra, scăderea ponderală, nicturia, somnolența diurnă
 - k. Semne anormale la inspecție, incluzând cianoza, „pattern”-uri respiratorii anormale, hipocratismul digital, malformațiile de perete toracic, sindromul de venă cavă superioară și sindromul Horner
 - l. Anomalii descoperite la palpare și percuție
 - m. Anomalii descoperite la auscultatie

MODULUL – FTIZIOLOGIE

NR.	TEMA
1.	TB în situații speciale. Noțiuni și Definiții.
2.	Tuberculoza pulmonară și bolile nespecifice a aparatului respirator. Particularitățile clinice și evolutive. Principiile tratamentului.
3.	Tuberculoza pulmonară și diabetul zaharat. Particularitățile clinice și evolutive. Principiile tratamentului.
3.	Tuberculoza pulmonară și boala ulceroasă. Particularitățile clinice și evolutive. Principiile tratamentului.
4.	Tuberculoza pulmonară și alcoolismul. Particularitățile clinice și evolutive. Principiile tratamentului.
5.	Managementul co-infecției TB/HIV. Particularitățile clinice și evolutive. Principiile tratamentului.
6.	Tuberculoza și sarcina. Particularitățile clinice și evolutive. Impactul TB asupra sarcinii și vice-verso. Principiile tratamentului.
7.	Managementul nou-născutului născut din mamă cu TB.

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 25/60

8.	Preparatele antituberculoase. Clasificarea – criteriile clasificării.
9.	Chimioterapie. Definiții, indicații, contraindicații.
10.	Tratamentul TB. Scheme. Regimuri.
11.	Tratamentul TB susceptibile. Scheme. Regimuri.
12.	Tratamentul tuberculozei rezistente. Scheme. Regimuri.
13.	Îngrijiri paliative în tratamentul tuberculozei rezistente.
14.	Monitorizarea tratamentului și evaluarea rezultatelor tratamentului TB.
15.	Tratamentul chirurgical în TB. Indicații. Contraindicații.
16.	Medicația adjuvantă în TB.
17.	Profilaxia specifică a TB. Imunizarea cu vaccin BCG – indicații, contraindicații, evenimente adverse posibile. Vaccinuri noi în TB.
18.	Profilaxia medicamentoasă a tuberculozei. Chimioprofilaxia și Chimioterapie preventivă. Definiții. Semnificația.
19.	Focarul de infecție tuberculoasă. Clasificarea – criterii de clasificare. Asanarea focarelor de infecție în TB. Identificarea și examenarea contactilor cu bolnavii TB.
20.	Controlul infecțios în tuberculoză. Componentele și măsurile principale.
21.	Programul Național de Control al Tuberculozei. Scop și obiective.
22.	Strategia Stop TB și End TB. Principii și Piloni.
23.	Structura organizatorică și responsabilitățile serviciilor de control al tuberculozei. Rolul medicinei primare în controlul TB. Conlucrarea interdisciplinară în controlul TB.
24.	Parteneriatul între instituțiile guvernamentale și reprezentanții societății civile în asigurarea succesului intervențiilor dedicate controlului tuberculozei.

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 26/60

DESCRIEREA DESFAȘURATĂ A MODULELOR CONEXE LA PROGRAMULUI DE INSTRUIRE.

Anul I

MODUL ALERGOLOGIE, IMUNOLOGIE și BOLI PROFESIONALE

Planul tematic

Nr.	Tema
1.	Metodologia generală a diagnosticului alergologic. Ancheta alergologică (farmacologică, alimentară, familială), terenul atopic. Probele cutanate. Testele de provocare. Analiza agendei alimentare.
2.	Metodele de laborator de diagnostic al reacțiilor alergice (de tip imediat și întârziat). Reacțiile pseudoalergice. Teste cutanate prick și intradermice ca metode diagnostice în alergologie. Teste de provocare in vivo în alergologie. Determinarea IgE specifice ca metodă de diagnostic în alergologie
3.	Alergia la veninuri și înțepături de insecte. Etiopatogenie, manifestări clinice, tratament diferențial, profilaxie.
4.	Dermatita atopică și alergică de contact. Etiopatogenie, manifestări clinice, tratament. Profilaxia și expertiza capacității vitale a muncii.
5.	Urticaria și angioedemul. Angioedemul ereditar. Angioedemul indus de IECA. Variantele etiopatogenice imunologice și nonimunologice. Clinica, tratamentul diferențial și profilaxia.
6.	Alergia medicamentoasă. Definiția. Mecanismele etiopato-genice, clasificarea clinică (manifestări generalizate și cu afectarea preponderentă a organelor și sistemelor). Tabloul clinic. Etapele de diagnostic in vitro și in vivo al alergiei medicamentoase. Tratamentul: principii generale și tratamentul simptomatic. Profilaxia.
7.	Aeroalergene; caracteristici ale alergenelor recombinante
8.	Afecțiunile alergice ale organelor sistemului respirator (rinosinusita alergică, astmul atopic, sindromul Leffler, aspergiloza bronhopulmonară alergică).
9.	Alergia alimentară: manifestări clinice, diagnostic, tratament, profilaxie.
10.	Anafilaxia: manifestări clinice, diagnostic, tratament, profilaxie.
11.	Astmul alergic. Astmul cu hipersensibilizare la AINS.
12.	Pneumonite de hipersensibilitate
13.	Aspergiloza bronhopulmonară alergică
14.	Orientarea diagnostică în eozinofilie
15.	Măsuri de profilaxie a expunerii la alergene. Imunoterapia specifică cu extracte alergene

Volumul asistenței medicale și limitele de competență

Nivel de însușire

A - asistat

I - interpretat

E – efectuat.

Denumirea deprinderii practice	Nivelul	Volumul
Probele cutanate cu alergeni	A/I	10
Testele serologice la alergeni	I	10
Aprecierea datelor agendei alimentare	I	10

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 27/60

Tratamentul urticariei/ angioedemului A 5

BIBLIOGRAFIE:

Botnaru V., Calaraș D., Bețiu M., ș.a. Medicina internă. Breviar. Alergologie. Chișinău, 2011. 182 p.

MODUL - MEDICINĂ INTERNĂ

Plan tematic

Nr.	Tema
1.	Glomerulonefrite acute și cronice
2.	Pielonefrite acute și cronice
3.	Insuficiența renală acută
4.	Insuficiența renală cronică
5.	Ulcerul duodenal
6.	Gastritele
7.	Cancerul gastric
8.	Sindroamele diareice cronice (diagnostic)
9.	Cancerul colonic
10.	Pancreatitele
11.	Cancerul pancreatic
12.	Diagnosticul icterelor
13.	Hepatopatii medicamentoase și toxice
14.	Hepatitele cronice
15.	Ciroza hepatică
16.	Cancerul hepatic
17.	Litiază biliară

Barem de activități practice

1. Ecografie abdominală – interpretare 20
2. Buletine de analize biochimice și imunologice – interpretare 20
3. Buletine de analize hematologice (sânge periferic, măduvă osoasă) – interpretare 20
4. Alcătuirea planului de investigații la pacienți cu mai multe comorbidități – efectuare 10
5. Prezentare de cazuri clinice – efectuare 5

Bibliografia Recomandată.

1. Harrison. Principiile medicinei interne. Ediția a XIV-a. Editura „Teora”, 1591 p.
2. Protocoalele Clinice Naționale, la temele corespunzătoare

Anul II

MODUL - MEDICINĂ INTERNĂ

Plan tematic

Nr.	Tema
1. 1	Diagnosticul anemiilor

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 28/60

2.	Sindromul leucopenic
3.	Sindromul limfo-proliferativ
4.	Diagnosticul sindroamelor hemoragice
5.	Diabetul zaharat
6.	Patologia tiroidei
7.	Colagenozele
8.	Spondilita anchilopoetică
9.	Vasculitele sistemice

Barem de activități practice

1. Ecografie abdominală – interpretare 20
2. Buletine de analize biochimice și imunologice – interpretare 20
3. Buletine de analize hematologice (sânge periferic, măduvă osoasă) – interpretare 20
4. Alcătuirea planului de investigații la pacienți cu mai multe comorbidități – efectuare 10
5. Prezentare de cazuri clinice – efectuare 5

Bibliografie:

1. Harrison. Principiile medicinei interne. Ediția a XIV-a. Editura „Teora”, 1591 p.
2. Protocoalele Clinice Naționale, la temele corespunzătoare

MODUL – Gastrologie

Planul tematic

Nr.	Tema
1.	Abordarea pacientului cu boli ale sistemului gastrointestinal. Metode de examinare clinică și paraclinică.
2.	Bolile esofagului: boala de reflux gastroesofagian, acalazia cardiei, diverticul de esofag, cancer esofagian.
3.	Hernia hiatală.
4.	Maldigestia și malabsorbția. Fermentopatiile dobândite. Enteropatia glutenică. Sindromul de contaminare bacteriană a intestinului subțire.
5.	Alimentația parenterală.
6.	Hepatitele cronice.
7.	Insuficiența hepatică (acută și cronică). Encefalopatia hepatică.
8.	Tulburări ale metabolismului bilirubinei, fierului și cuprului.
9.	Boala hepatică alcoolică.
10.	Steatoza hepatică nonetilică.
11.	Ficatul și sarcina
12.	Colangitele. Colangita sclerozantă primară.
13.	Diagnosticul diferențial în bolile infecțioase și non-infecțioase cu sindrom icteric.
14.	Diagnosticul diferențial în bolile diareice acute.

Volumul asistenței medicale și limitele de competență

Nivel de însușire

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT**Redacție: 09****Data: 08.09.2021****Pag. 29/60**

A - asistat
I - interpretat
E – efectuat.

Denumirea deprinderii practice	Nivelul	Volumul
Ecografia abdominală	I	50
Laparocenteza	A	5
Tușeul rectal	E	5
Fibroesofagogastroduodenoscopia	A	50
Fibrocolonoscopia	A	20
Rectoromanoscopia	A	5
Radiografia abdomenului (de ansamblu)	I	10
Radiografia tractului digestiv cu contrast	I	10
Tomografia computeraizată a abdomenului	I	10
Tratamentul hemoragiei digestive superioare	A	2
Tratamentul șocului hipovolemic	A	5

BIBLIOGRAFIE:

1. Harrison. Principiile medicinei interne. Ediția a XIV-a. Editura „Teora”, 1591 p.
2. Protocoalele Clinice Naționale, la temele corespunzătoare
3. Гастроэнтерология национальное руководство : краткое издание под ред. В. Т. Ивашкина, Т. Л. Лапиной. – М., 2014.

MODUL - HEPATOLOGIE

Nr.	Tema
1.	Diagnosticul icterelor
2.	Hepatopatii medicamentoase și toxice
3.	Hepatitele cronice
4.	Ciroza hepatică
5.	Cancerul hepatic
6.	Litiază biliară
7.	Insuficiența hepatică (acută și cronică). Encefalopatia hepatică
8.	Hepatopatii medicamentoase și toxice

Volumul asistenței medicale și limitele de competență**Nivel de însușire**

A - asistat
I - interpretat
E – efectuat.

Denumirea deprinderii practice	Nivelul	Volumul
Ecografia abdominală	I	50
Laparocenteza	A	5
Analiza generală a lichidului ascitic	I	5
Radiografia abdomenului (de ansamblu)	I	10
Tomografia computeraizată a abdomenului	I	10

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 30/60

Tratamentul colicii biliare	E	5
Tratamentul comei hepatice	A	5

BIBLIOGRAFIE:

1. Harrison. Principiile medicinei interne. Ediția a XIV-a. Editura „Teora”, 1591 p.
2. Protocoalele Clinice Naționale, la temele corespunzătoare
3. Гастроэнтерология национальное руководство : краткое издание под ред. В. Т. Ивашкина, Т. Л. Лапиной. – М., 2014.

MODUL – NEFROLOGIE

Planul tematic

Nr.	Tema
1.	Sindroamele renale Definirea și clasificarea sindroamelor renale Leziunile histopatologice și fiziopatologia sindroamelor renale, relația acestora cu afecțiunile cauzale Clinica sindroamelor nefritic/nefrotic Investigarea sindroamelor renale pentru stabilirea cauzelor și a severității Abordarea bolnavului cu sindroame nefrotic și nefritic Indicațiile măsurilor terapeutice patogenice (corticosteroizi, imunosupresoare) și fiziopatologice (antibiotice, inhibitori ACE, medicație hipolipemiantă, anticoagulantă, diuretică).
2.	Nefropatii glomerulare. Glomerulonefritele acute Definirea și clasificarea glomerulonefritelor acute (GNA) Cauzele și mecanismele patogenice ale GNA Morfopatologia GNA Tabloul clinic al principalelor tipuri de GNA (în special GNA poststreptococică) Strategia de investigare (imunologică, morfologică etc.) a principalelor tipuri de GNA Diagnosticul GNA Istoria naturală și factorii prognostici în principalele tipuri de GNA Strategiile de tratament, generale și specifice GNA de anumite cauze. Glomerulonefritele rapid-progresante (GNRP) Definirea și clasificarea glomerulonefritei rapid-progresante (GNRP) Cauzele și mecanismele patogenice ale GNRP Morfopatologia GNRP Tabloul clinic al GNRP Strategia de investigare (imunologică, morfologică etc.) a principalelor forme de GNRP Diagnosticul GNRP Istoria naturală și factorii prognostici în GNRP Strategiile de tratament, generale și specifice ale GNRP de cauze identificate Glomerulonefritele cronice (GNC) Definiția și clasificarea glomerulonefritelor cronice (GNC) Cauzele și mecanismele patogenice ale GNC Morfopatologia GNC Tabloul clinic al principalelor tipuri de GNC

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 31/60

Strategia de investigare (imunologică, morfologică etc.) a principalelor tipuri de GNC
Diagnosticul GNC

Istoria naturală și factorii prognostici în principalele forme de GNC.

Nefropatia diabetică

Patogenia nefropatiei diabetice, inclusiv a factorilor predispozanți

Clinica al nefropatiei diabetice. Stadii evolutive

Metodele de screening al nefropatiei diabetice

Diagnosticul nefropatiei diabetice

Tratamentul nefropatiei diabetice. Importanța controlului glicemiei, al HTA, al hiperlipemiei, tratamentului cu IECA și antagoniști ai receptorilor AII

Utilizarea metodelor de TSFR la pacientul diabetic. Rolul transplantului pancreatic și a transplantului combinat renal și pancreatic.

3. **Nefropatii tubulointerstițiale**

Definiția și clasificarea nefropatiilor tubulointerstițiale

Factorii etiologici și patogenia nefropatiilor tubulo-interstițiale (NTI) acute și cronice, inclusiv în relație cu bolile sistemice și familiale

Morfopatologia nefropatiilor tubulo-interstițiale

Semiologia nefropatiilor tubulo-interstițiale – elemente comune și de diferențiere a formelor etio-patogenice

Abordarea diagnostică și terapeuțică a bolnavului de NTI.

4. ***Infecții urinare***

Definiția și clasificarea infecțiilor urinare

Agenții etiologici – bacterieni și de altă natură ai infecțiilor urinare

Factorii anatomico-funcționali favorizanți ai infecțiilor urinare (inclusiv natura familială a unor anomalii)

Simptomatologia infecțiilor urinare

Forme clinice de infecțiilor urinare

Abordarea diagnostică a infecțiilor urinare, îndeosebi a celor recurente

Mecanismele de acțiune ale antibioticelor în infecțiile urinare, limitele și efectelor lor adverse

Strategia terapeuțică în infecțiile urinare

Rolul și indicațiile procedurilor urologice în tratamentul infecțiilor urinare, inclusiv la copil și urmărirea ulterioară

Prognosticul pe termen lung al infecțiilor urinare.

5. **Maladii renale ereditare**

Definiția și clasificarea maladiilor renale ereditare

Amiloidoza renală, etiopatogenia, diagnosticul pozitiv, managementul contemporan

Polichistoza renală, etiopatogenia, diagnosticul pozitiv, managementul contemporan

Boala membranelor bazale subțiri, etiopatogenia, diagnosticul pozitiv, managementul contemporan

Boala Fabry, etiopatogenia, diagnosticul pozitiv, managementul contemporan

S-1 Alport, etiopatogenia, diagnosticul pozitiv, managementul contemporan

Nefroza lipidică, etiopatogenia, diagnosticul pozitiv, managementul contemporan

Enzimopatii cu implicarea renală (sindromul Albright, fosfat diabet, tubulopatie cu nefrolitiază etc.), etiopatogenia, diagnosticul pozitiv, managementul contemporan.

Anomalii și malformații renale

Hipoplazia renală, diagnosticul pozitiv, managementul contemporan

Ptoza renală, diagnosticul pozitiv, managementul contemporan

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 32/60

	Modificări ale formei și poziției renichiilor, diagnosticul pozitiv, managementul contemporan.
6.	Insuficiența renală acută (IRA) Definiție, epidemiologie, etiologia, patogenia Clasificarea IRA Diagnosticul pozitiv și diferențial Managementul contemporan Boală cronică renală (BCR) Definiție, epidemiologie, etiologia, patogenia Clasificarea contemporană Manifestări clinice Diagnosticul pozitiv și diferențial Managementul contemporan Terapii de substituție a funcției renale Hemodializă, indicații, contraindicații, tehnica Dializa peritoneală Alte tehnici de epurare extrarenală (plasmafereza, dializa hepatică).

Volumul asistenței medicale și limitele de competență

Nivel de însușire

A - asistat

I - interpretat

E – efectuat

Denumirea deprinderilor practice	(Cantitatea/nivel de însușire)
Examenul general al pacientului	40/E
Examenul aparatului urinar	40/E
Perfectarea actelor medicale	100/E
Prezentare cazuri clinice	3/E
Determinarea activității maladiilor nefrologice	40/A
Determinarea funcției renale	40/E
Hemoleucograma	20/I
Cercetarea biochimică a serului	20/I
Complementul seric	10/I
Urinograma	50/I
Probele funcționale renale	50/I
Pierderea nictemerală a proteinelor cu urina	50/I
Cercetări serologice (anticorpi antiinfecțioși, antiparazitari, antivirali)	10/I
Cercetări microbiologice (sânge, urină, secret faringian, spută, lichid sinovial)	10/I
Cercetări imunologice (ANA, ANCA, Factorul reumatoid, antiCCP, anti-ADN dc etc.)	10/I
Cercetări genetice (HLA, MHC)	1/I
Marcherii de formare și resorbție osoasă	2/I
Biopsie (rinichi, piele, mușchi, vase, pulmonii etc)	0
Electrocardiografia	20/I
Ecocardiografia	5/I

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 33/60

Radiografia de ansamblu a aparatului urogenital	50/I
Urografia intravenoasă	10/I
Ultrasonografia aparatului reno-urinar (+/- Power Doppler)	10/I
Ultrasonografia organelor interne	20/I
Tomografie computerizată, rezonanță magnetică a aparatului urinar	5/I
Tomografie computerizată, rezonanță magnetică (+/- angiografie) a organelor interne, rinichi	5/I
Scintigrafia dinamică a rinichilor	10/I
Nefrografia izotopică	10/I
Indicarea și monitorizarea tratamentului nonfarmacologic (regim, dietă, recuperare, etc) și farmacologic.	40/E

BIBLIOGRAFIE:

În limba română:

1. Nefrologie clinică. Sub redacția C. Babiuc, Chișinău, 2013
2. Manual de nefrologie. Ursea N. Fundația Română a Rinichiului, 2001
3. Medicină internă – breviar – Modulul Nefrologie. V. Botnaru, 2009
4. Manual de nefrologie. Adrian Covic, Polirom, 2011
5. Protocoalele clinice naționale:
 - a. Protocol clinic național „Insuficiența renală cronică la adult”, Chișinău, 2013
 - b. Protocol clinic național „Sindromul nefrotic la adult”, Chisinau 2013
 - c. Protocol clinic național „Insuficiența renală acută”, Chisinau 2013
 - d. Protocol clinic național „Pielonefrita cronică la adult”, Chisinau 2013
 - e. Protocol clinic național „Pielonefrita acută la adult”, Chisinau 2013

În limba rusă:

- Нefрология. Национальное руководство, «ГЭОТАР Медиа», Москва, 2009.

În limba engleză:

1. Brenner and Rectors The Kidney. 10th edition, Elsevier, 2016, 3341p.
2. Nephrology Secrets. 3rd edition. Elsevier, 2012, 667p.
3. Nephrology Subspecialty Consult. The Washington Manual, 3rd edition, 2012, 723p.

MODUL – ENDOCRINOLOGIE

Planul tematic

Nr	Tema
1.	Diabetul zaharat: clasificare, etiopatogenie, manifestări clinice și paraclinice, complicațiile cronice, particularități de diagnostic și tratament.
2.	Comele diabetice: etiopatogenie, manifestări clinice și paraclinice, particularități de tratament.
3.	Bolile hipotalamo-hipofizare: cauze, manifestări clinice și paraclinice, diagnosticul diferențial, particularități de tratament.
4.	Bolile tiroidei: clasificare, etiopatogenia, diagnosticul clinic și paraclinic, diagnosticul diferențial, particularități de tratament.

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 34/60

5.	Patologiile paratiroidiene, osteoporoza: etiopatogenie, diagnostic clinic și paraclinic, tratament.
6.	Patologiile suprarenalelor: clasificare, etiopatogenii, manifestări clinice și paraclinice, diagnostic diferențial, tratament.
7.	Bolile gonadelor: clasificare, modificări clinice și paraclinice, diagnostic diferențial, particularități de tratament.
8.	Obezitatea și subnutriția: cauze, clasificări, manifestări clinice, complicații, tratament.
9.	Aspectul exterior al pacienților cu diverse boli endocrine.

Volumul asistenței medicale și limitele de competență

Nivel de însușire

A - asistat

I - interpretat

E – efectuat

Denumirea deprinderilor practice	Nivel de însușire
Pacienți endocrini examinați	60 (E/A/I)
Confirmarea și tratamentul cetoacidozelor și hipoglicemiilor	5 (A/I)
Confirmarea și tratamentul precomelor și comelor diabetice	10 (A/I)
Determinarea glicemiei	30 (E/A/I)
Dozarea serică a hemoglobinei glicate și a peptidului C	10 (A/I)
Testul oral de toleranță la glucoză (TOTG)	5 (A/I)
Dozările hormonilor hipofizari	10 (/A/I)
Palparea glandei tiroide cu specificarea modificărilor tiroidiene	40 (E/A/I)
USG și scintigrafia tiroidei	10 (A/I)
Dozările hormonilor tiroidieni	20 (A/I)
Dozările hormonilor suprarenali	10 (A/I)
Investigații imagistice ale suprarenalelor	5 (A/I)
Dozările hormonilor gonadali	10 (A/I)
Testul de inhibiție cu Dexametazon	3 (A/I)
Testul cu restrictive hidrică	3 (A/I)

Bibliografie:

1. Endocrinologie / I. Duncea, C. Ghervan, C. Georgescu, ș.a. Cluj-Napoca, 2011.
2. Protocoalele Clinice Naționale la temele respective.

MODUL – CARDIOLOGIE

Planul tematic

Nr.	Tema
1.	Abordarea pacientului cu patologie cardiovasculară. Incidența patologiilor inimii și vaselor, mortalitatea prin boli cardiovasculare.

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 35/60

2.	Metode de examinare clinică și paraclinică. Metode contemporane de investigații paraclinice.
3.	Cardiologia preventivă.
4.	Hipertensiunea arterială.
5.	Insuficiența cardiacă acută și cronică.
6.	Cardiopatia ischemică. Angina pectorală stabilă.
7.	Sindroame coronariene acute. Angina instabilă. Infarctul miocardic acut.
8.	Tulburări de ritm și conducere.
9.	Tromboembolismul pulmonar.
10.	Șocul cardiogen.
11.	Moartea subită cardiacă.
12.	Bolile aortei (anevrismul disecant, aortite).
13.	Cardiopatiile congenitale (defect de sept atrial, defect de sept ventricular, canal arterial persistent, tetralogia Fallot, stenoza pulmonară, coarctația de aortă).
14.	Cordul și sarcina.
15.	Cardiologia intervențională (cateterismul cardiac, arteriografia coronariană, implantarea unui cardiostimulator, angioplastia coronariană și alte tehnici), principii generale, indicații, complicații.
16.	Transplantul cardiac.

Volumul asistenței medicale și limitele de competență

Nivel de însușire

A - asistat

I - interpretat

E – efectuat.

Denumirea deprinderii practice	Nivelul	Volumul
Ecografia cordului	A+I	30
Înregistrarea electrocardiogramei	E	20
Electrocardiograma	I	50
Monitorizare ECG Holter	I	20
Monitorizarea ambulatorie a tensiunii arteriale (MATA)	I	10
Testul de efort	A+ I	10
Asistența medicală în angor agravat	E	10
Asistența medicală în infarctul miocardic acut	A+I	10
Asistența medicală în tulburări de ritm și conducere (tahicardia paroxistică, flutter atrial paroxistic, fibrilația atrială paroxistică, bloc atrioventricular)	E	20
Asistența medicală în șoc sardiogen	E	5

BIBLIOGRAFIE:

- Gingină C. Mic tratat de cardiologie. București, 2010
- Grejdieru Alexandra, Livi Grib, Minodora Mazur, Elena Samohvalov ș.a. „Endocardita infecțioasă”. Elaborare metodică. Centrul Editorial - Poligrafic „Medicina”. Chișinău, 2014, p.71.

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 36/60

3. Vetrilă S., Grib L. „Angina pectorala stabila”. Elaborare metodică. Tipografia Foxtrot. Chișinău, 2014, 107 p.
4. Samohvalov Elena, Grib Livi, Grejdieru Alexandra. „Factorii de risc cardiovascular”. Elaborare metodică, Tipografia „Lexicon”. Chișinău 2017, p.140.
5. Soroceanu Ala, Grib Livi, et al. „Sincopa”. Elaborare metodică. Tipografia IM Print Star. Chișinău, 2016, 66 pag
6. Grib Liviu. "Hipertensiunea arterială (etiopatogenie, diagnostic și tratament)". Elaborare metodică. Chișinău 2017, 64 pagini
7. Mazur-Nicorici Lucia. „Valvulopatiile”. Elaborare metodică. Tipografia „Impresio”. Chișinău 2017, p. 72.
8. Abraș Marcel, Samohvalov Elena, Grib Livi. „Semnificația factorilor de risc în bolile cardiovasculare”. Chișinău 2017, CEP Medicina, 116 p.

DENUMIREA MODULUI - REUMATOLOGIE

Planul tematic

Nr.	Tema
1.	Febra reumatismală acută: Definiția, Incidența, epidemiologia. Etiologia: rolul streptococului B-hemolitic, rolul factorilor genetici, grupele de sânge, antigenii HLA; factorii de mediu. Patogenia: rolul antigenilor incrușiți, limfocitelor T, proteinei M streptococice, anticorpilor anticardici. Modificări anatomopatologice: leziuni inflamatorii exsudative, leziuni inflamatorii proliferative granulomatoase: nodulul Aschoff, leziuni interstițiale difuze, leziuni ale țesutului de conducere. Afectarea miocardului, endocardului, pericardului, articulațiilor, vaselor, sistemului nervos central și țesutului subcutan. Tabloul clinic: poliartrita reumatică; cardita reumatică: endocardita, miocardita, pericardita; primară și recidivantă. Coreea sydenham. Nodulii subcutanați. Eritemul marginat. Afectarea organelor interne: sindromul abdominal, afectarea plămânilor, rinichilor. Cercetările paraclinice: analiza generală a sângelui, fibrinogenul, seromucoïdul, proteina C reactivă, proteinograma, statusul imun: anticorpii antistreptococi, ECG, FCG, Echocardiografia, cercetări radiologice. Clasificarea. Diagnosticul: criteriile Jones. Diagnosticul diferențial. Tratamentul: masuri generale, tratamentul medicamentos, balneoclimateric, chirurgical. Tratamentul medicamentos: antibioticoterapia, antiinflamatoarele nesteroidiene, antiinflamatoarele steroidiene, tratamentul simptomatic, tratamentul complicațiilor. Evoluție și prognostic. Profilaxia: primară, secundară.
2.	Artrita reumatoidă. Definiția, incidența, epidemiologie. Etiologia: rolul factorilor genetici și virali, proteinelor de șoc termic, superantigenelor. Patogenia: rolul celulelor sinoviale de tip A și de tip B, macrofagelor și celulelor dendritice sinoviale, limfocitelor T și B, plasmocitelor responsabile de secreția de limfokine sau de Ig, leucocitelor polimorfonucleare, celulelor endoteliale vasculare, sistemele biologice humorale, sinovita inflamatorie, discurția cartilajului, fibroza. Anatomia patologică: Alterarea sinovialei cartilajului și osului. Nodulii reumatoizi, afectarea vasculară, modificările musculare, leziunile viscerale. Tabloul clinic: Simptoamele de debut. Perioada de stare. Afectarea: articulară, musculară, tegumentară, cardiovasculară, pulmonară, renală. Manifestările: neurologice, oculare, adenopatia, vasculita. Complicațiile AR. Cercetările paraclinice: Cercetări hematologice. Indicii statusului imun: factorul reumatoid, IgA, IgG, IgM, crioglobulinele, activitatea hemolitică a complementului, anticorpii. Cercetarea generală și imonologică a lichidului sinovial. Radiografia articulațiilor: stadiile afectării. Scintigrafia. Biopsia sinovială. Artroscopia.

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 37/60

Forme clinice: particularități. Sindromul Felty. Sindromul Still la adulți. AR seronegativă. Clasificarea. Diagnostic: criteriile diagnostice. Diagnostic diferențial. Tratamentul medicamentos: patogenic: antiinflamator (antiinflamatoarele nesteroidiene, glucocorticoizii). Tratament “de fond” (imunosupresoarele, terapia biologică). Tratamentul local: glucocorticoizii, imunosupresoarele, dimetilsulfoxidul, aplicații locale cu unguent. Tratamentul extracorporeal: limfoplasmafereza, hemosorbția. Tratament chirurgical ortopedic. Tratamentul biologic.

3. **Sindromul Sjogren.** Definiția, incidența, epidemiologia. Etiologia: rolul factorilor genetici, hormonal, imunologici, infecțioși. Patogenia: rolul mecanismelor imune mediate celular și umoral. Anatomia patologică: infiltratul limfoplasmocitar. Tabloul clinic. Debutul. Alterarea secreției lacrimale și salivare. Afectarea mucoaselor: nazale, esofagiene, glandelor exocrine ale tractului gastrointestinal. Modificările renale, pulmonare, vasculare, limfoproliferările, neurologice. Explorări paraclinice: cercetări hematologice; indicii statusului imun: crioglobulinele, factor reumatoid, CIC, anticorpi antinucleari și specifici, cercetarea salivei, sialografia, scintigrafia salivară, biopsia glandei salivare. Diagnosticul: criteriile diagnostice. Diagnosticul diferențial. Tratamentul. Tratamentul medicamentos: glucocorticoizii, antimalaricele de sinteză, clorbutina, imunosupresoarele, antiinflamatoarele nesteroidiene. Tratamentul local. Tratamentul biologic. Prognosticul.

4. **Lupusul eritematos sistemic.** Definiția, incidența, epidemiologia. Etiologia: rolul factorilor genetici, hormonal, virali, imunologici și de mediu. Patogenia: rolul anomaliilor imune: hiperreactivitatea celulei B, deprimarea T supresor, autoanticorpii, leziunile imune. Modificările anatomopatologice: corpii hematoxilini, fibrinoidul, vasculita, modificările renale, afectarea splinei, ganglionilor limfatici; leziunile tegumentare; alterarea: sinovialei, membranelor seroase, cordului, sistemului nervos central. Tabloul clinic: debutul, perioada de stare, semnele generale. Manifestările: osteo-articulare, musculare, cutaneo-mucoase, renale, cardiovasculare, pulmonare, neuropsihice, oculare, digestive, poliserozita, adenopatiile. Explorări paraclinice: cercetări hematologice, statusul imun, fenomenul celulei LE; anticorpii: antinucleari, antilimfocitari, antifosfolipidici, Ig G, Ig M, CIC, complementul. Diagnosticul - criteriile diagnostice. Diagnosticul diferențial. Clasificarea. Tratamentul general, medicamentos, metode extracorporale. Tratamentul medicamentos: Glucocorticoizii, imunodepresantele, antiinflamatoarele nesteroidiene, antimalaricele, plazmafereza, tratament biologic, tratamentul complicațiilor. Evoluția. Pronosticul.

5. **Sclerodermia sistemică.** Definiția, Incidența, epidemiologia. Etiologia: rolul factorilor genetici, imunologici, toxici. Patogenia: alterările vasculare, fibroza, anomaliile imune. Anatomia patologică: alterarea tegumentului, tubului digestiv, leziunile pulmonare, renale, cardiace, articulare, osoase. Tabloul clinic: debutul, perioada de stare. Sindromul Raynaud. Manifestările: tegumentare, musculare, pulmonare. afectarea: articulațiilor, esofagului, stomacului, intestinului subțire și gros; cardiacă, renală, sistemului nervos. Explorări paraclinice: cercetări hematologice; indicii statusului imun: IgG, crioglobuline, anticorpii antinucleari. Arteriografia. Capilaroscopia. Clasificarea. Diagnosticul: criteriile diagnostice. Diagnosticul diferențial: lupusul eritematos sistemic; artrita reumatoidă; dermatomiozita; fasciita eozinofilică difuză, sclerodermia Bușche; sindromul paraneoplazic sclerodermic. Prognosticul. Scopul. Tratamentul medicamentos: preparatele antifibroase, fermenții, glucocorticoizii, imunodepresanții, antimalaricele de sinteză, antiinflamatoarele nesteroidiene, vazodilatatoarele, blocații de calciu, inhibitorii enzimei de conversie a angiotensiunii, dezagreganții, antioxidanții. Tratamentul local. Tratamentul complicațiilor, tratamentul balneoclimacteric. Profilaxia.

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 38/60

6. **Miopatiile inflamatorii.** Definiția, incidența, epidemiologia. Clasificarea miopatiilor inflamatorii. Etiologia: rolul medicamentelor; infecțiile bacteriene, parazitare și virale; 9.4.4 factorii genetici. Patogenia: rolul autoanticorpilor, dereglărilor imune celulare, reacțiilor autoimune. Anatomia patologică: inflamația, leziunile, moartea celulelor musculare din mușchiul scheletic. Tabloul clinic: manifestările generale; manifestările musculare, tegumentare, articulare, viscerale, digestive, pulmonare, cardiace, renale. Explorări paraclinice: cercetări hematologice, enzimele serice. Indicii statusului imun: autoanticorpii, CIC, factorul reumatoid, explorarea electromiografică, biopsia musculară. Diagnosticul – criteriile diagnostice. Diagnosticul diferențial. Tratamentul. Scopul. Tratamentul medicamentos: glucocorticoizii; imunosupresoarele; hidroxiclorochina. Plazmafereza. Tratamentul biologic. Evoluție. Prognostic.
7. **Boala mixtă a țesutului conjunctiv.** Definiția, Incidența. Etiologia: rolul factorului imun. Patogenia: mecanismele autoimune. Anatomia patologică: infiltrat inflamator cronic limfoplasmocitar. Tabloul clinic. Debutul. Perioada de stare. Sindromul Raynaud. Leziunile: tegumentare, articulare, esofagiene, musculare, pulmonare, cardiace, renale, nervoase, limfadenopatia. Cercetări paraclinice. Cercetări hematologice, indicii statusului imun: anticorpii antinucleari, CIC, complementul seric. Diagnosticul: criteriile diagnostice. Tratamentul. Scopul. Medicamentos: glucocorticoizii, imunosupresoarele. Prognostic.
8. **Vasculitele sistemice.** Definiția. Clasificarea. Epidemiologia. Etiologia: rolul infecțiilor, factorilor genetici, dereglărilor imune, factorilor de mediu. Patogenia: prin complexe imune, rolul anticorpilor anticelulă endotelială și anticitoplasma neutrofilelor. Disfuncția celulei endoteliale. *Poliarterita nodoasă.* Definiția, epidemiologia, incidența. Tabloul clinic. Debutul. Perioada de stare, semnele generale. Afectarea: musculo-articulară, tegumentară, renală, sistemului nervos, cardiacă, tractului gastrointestinal, testiculelor, oculară. Cercetări paraclinice: cercetări hematologice. Indicii statusului imun: micșorarea componentelor C3, C4 ale complementului, HBs antigen, factorul reumatoid, factorul antinuclear. Biopsia vaselor medii și mici. Arteriografia. Electromiografia. Diagnostic : criteriile diagnostice. Tratamentul. Glucocorticoizii, imunosupresoarele, antioxidanții, Prognostic. *Granulomatoza eozinofilică cu poliangeită (boala Churg Strauss).* Definiția. Tabloul clinic. Etapele clinice. Alterarea: pulmonară, tegumentară, articulară, tractului gastrointestinal, renală, sistemului nervos. Manifestările renale. Cercetările paraclinice: cercetări hematologice: eozinofilia indicii statusului imun: IgE, factorul reumatoid, CIC, activitatea hemolitică a complementului, anticorpi anticitoplasma neutrofilelor. Radiologia plămânilor. Biopsia vaselor mici și medii. Diagnostic – criteriile diagnostic. Tratamentul: Glucocorticoizii, imunosupresoarele, plasmafereza. Prognostic. *Granulomatoza cu poliangiita (Wegener).* Definiția, Incidența. Tabloul clinic: semnele generale, afectarea tractului respirator superior, plămânilor, rinichilor. Manifestările: oculare, tegumentare, nervoase. Examenul paraclinic: cercetările hematologice, indicii statusului imun: anticorpi, anticitoplasma neutrofilelor, imunogenetica. Biopsia. Diagnostic – criteriile diagnostice. Diagnostic diferențial. Tratamentul: imunosupresoarele, glucocorticoizii, preparate biologice. Prognostic. *Vasculita IgA.* Definiția. Tabloul clinic. Afectările: tegumentare, vasculare, tractului gastro-intestinal, renale, pulmonare, sistemului nervos. Examenul paraclinic: indicii statusului imun, antistreptolizina O, IgA, CIC. Diagnostic: criteriile diagnostice. Tratamentul: glucocorticoizii, antiinflamatoarele nesteroidiene, imunosupresoarele, plasmafereza. Prognostic. *Artrita Takaysu.* Definiția, incidența, epidemiologia. Tabloul clinic: semnele generale. Afectarea vaselor cu manifestările precoce și tardive. Alterarea sistemului nervos, oculară, cardiacă, arterii pulmonare, afectări renale. Examenul paraclinic: Cercetări hematologice. Indicii

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 39/60

statusului imun: gama-globulinele, anticorpii antiperete aortic. Arteriografia, Aortografia. Tomografia computerizată.

Diagnostic: criteriile diagnostice. Diagnostic diferențial. Tratamentul medicamentos: glucocorticoizii, imunosupresoarele, antioxidanții. Prognosticul.

9. **Spondiloartropatiile seronegative.** Definiția. Clasificarea. Etiologia: factorii de mediu infecțioși. Terenul genetic. Patogenia: ipotezele imunopatogenetice. Diagnostic: Criteriile Amor B. et al.(1990)
Spondilita anchilozantă. Definiția. Incidența. Epidemiologia. Etiologia: rolul factorilor genetic și infecțios. Patogenia: ipotezele imunopatogenice. Anatomia patologică: alterarea articulațiilor coloanei vertebrale și periferice. Tabloul clinic. Debutul bolii. Perioada de stare. Afectarea coloanei vertebrale: examenul fizic, simptomele principale. Alterarea articulațiilor periferice, entezopatiile. Afectarea: oculară, cardiovasculară, pulmonară, renală. Manifestările neurologice. Examenul paraclinic: Cercetările hematologice. Indicii statusului imun: IgA, CIC, HLA B27. Cercetările radiologice: articulațiile sacroiliace, modificările vertebrale (simptomele de bază), articulațiile periferice. Cercetările scintigrafice. Diagnostic. Criteriile. Diagnosticul diferențial. Tratamentul. Modalitățile: generale, tratamentul medicamentos, antiinflamatoare nesteroidiene, glucocorticoizii, preparatele de fond, fizioterapia, gimnastica medicală, tratamentul balneoclimateric, tratamentul local. Prognosticul. *Artrita psoriazică.* Definiția. Incidența. Epidemiologia. Etiologia: rolul factorilor de mediu și genetici. Patogenia: rolul factorilor imunologici. Tabloul clinic. Debutul bolii. Perioada de stare: manifestările articulare (subtipurile clinice), tegumentare, unghiale, oculare, cardiace, afectarea coloanei vertebrale. Formele clinice: maligna, juvenilă. Examenul paraclinic: cercetările hematologice, indicii statusului imun: gama-globulinele, IgA. Cercetările radiologice: articulațiilor periferice, coloanei vertebrale. Diagnostic: criteriile de diagnostic. Diagnosticul diferențial. Tratamentul. Scopul. Modalitățile: medicamentoase, antiinflamatoarele nesteroidiene, imunosupresoarele, fizioterapeutice, chirurgicale, tratamentul local. Prognosticul. *Artritele reactive.* Definiția. Incidența. Epidemiologia. Etiologia: rolul factorilor infecțioși genetici. Patogenia: dereglările humorale și celulare. Tabloul clinic. Manifestările generale. Sindromul articular, enterocolitic, urinar. Manifestările oculare, cutanate, cardiace, renale, pulmonare. Artritele Explorări paraclinice: cercetări hematologice, indicii statusului imun: CIC, HLA. Analiza lichidului sinovial. Cercetări radiologice: articulațiile, periferice, sacroiliace. Cercetări scintigrafice. Biopsia sinovială. Diagnostic. Criteriile. Diagnostic diferențial. Tratamentul. Scopul. Modalitățile: medicamentoase, fizioterapeutice, chirurgicale, balneoclimaterice. Tratamentul medicamentos: antiinflamatoarele nesteroidiene, glucocorticoizii, imunosupresoarele, antioxidanții, antibioticii. Tratamentul local. Evoluție. Prognosticul.
10. **Artropatiile microcristaline.** *Guta.* Definiția. Incidența. Epidemiologia. Etiologia: cauzele producției excesive primare sau secundare a acidului uric, cauzele eliminării deficitare a acidului uric. Patogenia: depuneri de cristale de urați; artritei acute; afectării renale. Anatomia patologică: țesuturi articulare, alterarea rinichilor. Tabloul clinic: Sindromul articular acut: mecanismul atacului și manifestările; Perioada intercritică; *Guta cronică:* caracteristica tofilor, alterarea articulară, nefropatia, litiaza urinară. Explorări paraclinice: cercetări hematologice; examenul de urină; analiza lichidului sinovial; cercetări radiologice. Diagnostic. Criteriile diagnostice. Diagnostic diferențial. Tratamentul. măsurile generale, medicamentoase, fizioterapeutice, chirurgicale. Elementele principale: inflamația acută articulară, fondul hiperurecemic, complicațiile renale. Tratamentul medicamentos: antiinflamatoarele nesteroidiene, glucocorticoizii, uricozurice,

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 40/60

	<p>alopurinolul, colchicina. Evoluția. Prognosticul. Condrocalkinoza. Definiția. Incidența. Etiologia: primară, secundară, rolul factorului genetic. Patogenia: rolul dereglărilor metabolismului pirofosfaților. Tabloul clinic: principalele tipuri clinice: pseudogutos, pseudoreumatoid, pseudoartrozic cu atacuri acute și fără. Examenul paraclinic: cercetările hematologice. Analiza lichidului sinovial. Cercetările radiologice. Biopsia sinovială. Diagnostic. Criterii diagnostice. Diagnostic diferențial: Guta, Artrita reumatoidă, Artrita septică, Tratamentul: antiinflamatoarele nesteroidiene, colchicina. Prognosticul. <i>Bolile cu depuneri de cristale de apatită</i>. Definiția. Clasificarea. Particularitățile tabloului clinic. Sindromul articulația "umăr-genunchi" Milvoki. Explorări paraclinice: cercetări hematologice. Analiza lichidului sinovial, rolul microscopiei electronice. Cercetări radiologice. Tratamentul. Scopul. Tratamentul medicamentos: antiinflamatoarele nesteroidiene, glucocorticoizii. Prognosticul.</p>
11.	<p>Osteoporoza. Definiția. Epidemiologia. Incidența. Structura, formarea și rezorbția osului. Reglarea activității biologice a osului. Tipuri de osteoporoză. De tip I, de tip II. Primară și secundară: postmenopauza, de vârstă, nutrițională, prin imobilizare, indusă, medicamentos, secundară altor boli. Examenul paraclinic: cercetări hematologice. Radiografia osoasă, tomografia computerizată cantitativă, biopsia osoasă. Tratamentul. Scopul. Modalitățile: măsurile generale: regim, dieta, medicamentos: calcitonina, bisfosfonații, calciu, vitamina D, ranelat de stronțiu, denosumab, metabolizii vitaminei D. Profilaxia.</p>
12.	<p>Osteoartroza. Definiția. Incidența. Epidemiologia. Etiologia: rolul vârstei, sexului, predispoziției genetice, stresului mecanic, modificărilor biochimice ale cartilajului. Patogenia: degradarea cartilajului și formarea de osteofite. Tabloul clinic: Sindromul articular: simptomele și datele obiective. Alterarea articulațiilor intervertebrale, coxofemorale, genunchi, interfalangie distale ale degetelor mâinii, trapezometacarpiană a policelui și metatarsofalangiană a halucelui. Examenul paraclinic: cercetările hematologice, cercetările radiologice (gradele), scintigrafia. Analiza lichidului sinovial. Artroscopia. Diagnostic diferențial: artrita reumatoidă, guta, artritele reactive. Tratamentul. Scopul. Modalitățile: măsurile generale: regim, dieta, medicamentoase, fizioterapia, reabilitarea, tratament chirurgical, balneoclimacteric. Tratamentul medicamentos: antiinflamatoarele nesteroidiene, condroprotectoarele, glucocorticoizii (i/articular), antioxidanții. Evoluție. Prognostic.</p>

Volumul asistenței medicale și limitele de competență

Nivel de însușire

A - asistat

I - interpretat

E – efectuat.

Denumirea deprinderilor practice	Nivel de însușire
Examenul obiectiv general și local în patologia organelor sistemului locomotor	40/E
Inspecția pacientului cu patologia organelor sistemului locomotor	40/E
Determinarea activității maladiilor reumatice (Scorul DAS28, SLEDAI etc.)	40/I
Determinarea capacității funcționale la pacienții reumatici (clasa funcțională, etc.)	40/I

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 41/60

Reactanți de fază acută	40/I
Cercetări serologice (anticorpi antiinfecțioși, antiparazitari, antivirali)	40/I
Cercetări imunologice (ANA, ANCA, Factorul reumatoid, antiCCP, anti-ADN dc etc.)	40/I
PCR (Polymerase chain reaction) (ADN agenților patogeni în ser, raclaj urogenital, urină)	20/I
Analiza lichidului sinovial	5/I
Radiografia osteo-articulară (osoase, articulare, vertebrale, etc.)	10/I
Densitometrie sau ultrasonometrie osoasă	10/I
Ultrasonografia aparatului locomotor (+/- Power Doppler)	5/I
Tomografie computerizată, rezonanță magnetică a aparatului locomotor	5/I
Scintigrafia scheletului	5/I
Indicarea și monitorizarea tratamentului nonfarmacologic (regim, dietă, recuperare, etc)	10/E
Indicarea și monitorizarea tratamentului simptomatic (analgizice, AINS, miorelaxante)	10/E
Indicarea și monitorizarea tratamentului cu imunosupresori citotoxici	10/E
Indicarea și monitorizarea tratamentului biologic	10/E
Indicarea și monitorizarea tratamentului condroprotector	10/E

BIBLIOGRAFIE:

1. Groppa L. Reumatologie și nefrologie (manual). Chișinău, 2018, 463 p.
2. Groppa L., Agachi S., Deseatnicova E., Russu E., Rotaru L., Cepoi-Bulgac D. Sclerodermia sistemică la adult. Protocol Clinic Național. Chișinău, 2014, 35 p.
3. Groppa L., Agachi S., Vremiș L., Deseatnicova E., Russu E., Rotaru L., Cepoi-Bulgac D. Artrita reumatoidă la adult. Protocol Clinic Național. Chișinău, 2014, 41 p.
4. Groppa L., Cepoi-Bulgac D., Agachi S., Deseatnicova E., Russu E., Rotaru L. Osteoartroza deformantă. Protocol Clinic Național. Chișinău, 2014, 35 p.
5. Groppa L., Deseatnicova E., Rotaru L., Agachi S., Russu E., Cepoi-Bulgac D. Osteoporoza la adult. Protocol Clinic Național. Chișinău, 2014, 43 p.
6. Groppa L., Deseatnicova E., Rotaru L., Agachi S., Russu E., Cepoi-Bulgac D. Guta la adult. Protocol Clinic Național. Chișinău, 2014, 40 p.
7. Groppa L., Russu E., Agachi S., Deseatnicova E., Rotaru L., Cepoi-Bulgac D. Artrita reactivă la adult. Protocol Clinic Național. Chișinău, 2014, 33 p.
8. Compendiu de Reumatologie, sub redacția Groppa Liliana. Chișinău, 2009.
9. Steen VD. Rheumatology, edited by Marc C. Hochberg, 6th edition, Mosby-Elsevier, 2015.
10. Current Diagnosis and Treatment in Rheumatology, 3rd edition by McGraw Hill Education, 2013, 643p.
11. Oxford Textbook of Rheumatology, 4th edition, 2013, 1553 p.

MODUL - RADIOLOGIE ȘI IMAGISTICĂ MEDICALĂ

Tematica lecțiilor conferință

Nr.	Tema
1.	Biologia radiațiilor, elemente de siguranță în radiologie
2.	Metode diagnostice imagistice toracice
3.	Anatomia radiologică toracică normală

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 42/60

4.	Semiologie radiologică toracică
5.	Mediastinul și hilurile pulmonare
6.	Tromboembolismul pulmonar și alte boli vasculare pulmonare - diagnostic imagistic
7.	Cancerul pulmonar primitiv și metastatic - diagnostic imagistic
8.	Infecțiile pulmonare - diagnostic imagistic
9.	Bolile pulmonare infiltrative difuze - diagnostic imagistic
10.	Bolile căilor aeriene - diagnostic imagistic
11.	Bolile pleurale, diafragmatice și de perete toracic- diagnostic imagistic

Barem de activități practice

1. Radiografia toracelui: interpretare 60, asistare 30
2. Tomografia computerizată a toracelui: interpretare 40, asistare 20
3. Scintigrafia pulmonară: interpretare 3

Bibliografia Recomandată

1. Botnaru V. Semiologia radiologică a toracelui Tipografia centrala Chisinau Editor: Tipografia centrala Chisinau 2005.
2. Botnaru, V. Imagistica toracică în cazuri clinice comentate. Tipografia Serebia, 2012.

MODUL - ONCOLOGIE

Tematica lecțiilor conferință

Nr.	Tema
1.	Tumorile pulmonare.
2.	Tumorile inimii (mixoamele, tumori primitive maligne, tumori secundare).
3.	Tumorile hepatice.
4.	Tumorile zonei pancreatoduodenale.
5.	Cancerul colorectal.

Baremul activităților practice

1. Întocmirea diagnosticului clinic (A/E) - 50
2. Instruirea metodelor de diagnostic în oncologia clinică (A/E) - 50
3. Instruirea metodelor morfopatologice de investigație în oncologie (A/E) - 50
4. Întocmirea planului de investigație a pacienților cu tumori a regiunii cap și gât (A/E) - 50
5. Elaborarea planului de investigație a pacienților cu tumori ale tractului gastrointestinal (A/E) - 50
6. Întocmirea planului de investigație a pacienților cu tumori extraviscerale retroperitoneale (A/E) - 50
7. Elaborarea planului de investigație a pacienților cu tumori ale rinichilor (A/E) - 50
8. Elaborarea planului de investigație a pacienților cu tumori ale oaselor și țesuturilor moi (A/E) - 50
9. Criteriile de diagnostic ale tumorilor glandei mamare (A/E) - 50
10. Însușirea particularităților diagnosticării tumorilor la copii (A/E) - 50
11. Implementare în activitatea clinică a prevederilor protocoalelor clinice naționale și instituționale (A/E) - 50

Notă: E – efectuarea de sinestătător în practică;

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 43/60

A – aplicarea și consultarea medicilor în problema dată.

Bibliografia Recomandată

A. Obligatorie:

1. Protocol clinic instituțional. Cancerul gastric. Chişinău, 2018.
2. Sofroni D. și coaut. Tratat de oncologie. Chişinău, 2020.
3. Ghidirim N. Oncologie clinică. Chişinău. 1998, 306 P.
4. Ghidirim N., Mereuță I. ATLAS TNM (ghid ilustrat de clasificare TNM/p a tumorilor maligne). Traducere din limba franceză în română. Chişinău, 2000, 380 P.
5. Ghidirim N. Dicționar explicativ de oncologie. Chişinău, 2005, 543 P.

B. Suplimentară:

1. Sofroni D. Tratatul precursorilor de cancer și al cancerului de corp uterin. Chişinău, 2006. 155 P.
2. Ghidirim N. Tactica chirurgicală în tratamentul complicațiilor cancerului gastric. Chişinău, 2007, 64 P.
3. Martalog V., Cernat V., Ghidirim N. Cancerul bronhopulmonar. Chişinău, 2009, 48 P.
4. Donscaia Ana, Coşciug G., Ghidirim N. și alții. Grupurile de risc înalt în dezvoltarea cancerului gastric: criteriile de constituire și algoritmul supravegherii bolnavilor. Chişinău, 2010, 16 P.
5. Martalog V., Gurițanu D., Rotaru T., Martalog S. Diagnosticul sindromului de venă cavă superioară cauzat de tumorile mediastinului. Indicație metodică. Chişinău, 2012, 30 P.
6. Moşneaga Daniela-Ligia. Cancerul gastric – abordare diagnostică și terapeutică în echipă. Rolul medicului de familie. Gastroenterologie supliment, 2017.

MODUL - HEMATOLOGIE

Tematica lecțiilor conferință

Nr.	Tema
1.	Diagnosticul și tratamentul anemiilor ca rezultat al dereglării formării eritrocitelor.
2.	Diagnosticul diferențial și tratamentul anemiilor hemolitice.
3.	Diagnosticul și principiile de tratament al leucemiilor acute.
4.	Diagnosticul și principiile de tratament al leucemiilor cronice.
5.	Diagnosticul și diagnosticul diferențial al limfoamelor maligne.
6.	Dereglările hemostazei primare.
7.	Dereglările hemostazei secundare.
8.	Diagnosticul și tratamentul sindromului de coagulare intravascular diseminat.
9.	Diagnosticul diferențial al limfadenopatiilor.
10.	Diagnosticul diferențial al splenomegaliilor.

Volumul asistenței medicale și limitele de competență

Nivel de însușire

A - asistat

I - interpretat

E – efectuat

Denumirea deprinderilor practice	Nivel de însușire
Hemograma la pacienții cu diferite maladii ale sistemului hematopoietic	50/I

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 44/60

Etapile de diagnosticare a grupelor principale de anemii	15/E
Planul de examinare a pacienților cu anemie fierodeficitară	15/E
Planul de examinare a pacienților cu anemie B ₁₂ -deficitare și prin deficit de acid folic	5/E
Metodele de laborator pentru confirmarea sindromului de hemoliză	10/I
Metodele de examinare a pacienților cu limfadenopatie	10/E
Metodele de examinare a pacienților cu splenomegalie	10/ I
Metodele de investigare a hemostazei primare și secundare	10/I
Coagulograma în patologiile hemostazei	10/I
Determinarea timpului de coagulare după Lee-White	10/E
Determinarea timpului de sângerare	10/I
Hemostaza locală în hemoragiile nazale și după extracție dentară	5/E

Bibliografie

1. Corcimaru I. Hematologie clinică (Prelegeri pentru studenți și rezidenți). Chisinau; Centrul Editorial-Poligrafic Medicina al USMF; 2007; 388 P.
2. Corcimaru I., Cebotari S., Borș M. et al. GHID Național în Transfuziologiei. Chisinau; 2011; 122 p.
3. Corcimaru I., Robu M., Musteață L. Anemia fierodeficitară la adult. PCN-12, Chișinău, 2019, 28 p.
4. Robu M., Corcimaru I., Musteață L. Anemia hemolitică autoimună la adult. PCN-38, Chișinău, 2019, 28 p.
5. Musteață V., Corcimaru I., Robu M. Anemia aplastică la adult. PCN-37, Chișinău, 2019, 36 p.
6. Musteață L., Robu M., Corcimaru I. Anemiile megaloblastice la adult. PCN-39, Chișinău, 2019, 32 p.
7. Robu M., Corcimaru I., Musteață L. Limfomul Hodgkin la adult. PCN-46, Chișinău, 2019, 24 p.
8. Robu M., Musteață L., Corcimaru I. Limfoamele non-Hodgkin. PCN-64, Chișinău, 2019, 28 p.
9. Musteață L., Robu M., Corcimaru I., Musteață V. Leucemia limfocitară cronică. PCN-65, Chișinău, 2019, 32 p.
10. Robu M., Corcimaru I., Musteață L. Mielom multiplu. PCN-190, Chișinău, 2019, 25p.
11. Musteață L., Corcimaru I., Robu M. Trombocitopenia autoimună idiopatică la adult. PCN-189, Chișinău, 2019, 28 p.
12. Corcimaru I., Robu M., Musteață L. Hemofilia la adult, Chișinău, 2019, 25 p.

DENUMIREA MODULUI - EXPLORĂRI FUNCȚIONALE RESPIRATORII SPECIALE

Tematica lecțiilor conferință

Nr	Tema
1.	Recapitularea noțiunilor de fiziologie a respirației.
2.	Studiul funcției respiratorii a plămânilor în clinică.
3.	Principiile explorării funcționale a ventilației pulmonare (plămânul ca pompă de aer)
4.	Volumele pulmonare
5.	Debitele ventilatorii

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 45/60

6.	Proprietățile mecanice ale aparatului toraco-pulmonar
7.	Reglarea ventilației
8.	Principiile explorării schimbului gazos în plămâni
9.	Distribuția aerului în plămâni
10.	Distribuția aerului în plămâni. Spațiul mort
11.	Distribuția aerului în plămâni. Ventilația alveolară
12.	Distribuția aerului în plămâni. Ecuația aerului alveolar
13.	Transferul gazos prin membrana alveolo-capilară
14.	Circulația sângelui în plămâni
15.	Raporturile ventilație-perfuzie
16.	Funcția de transport gazos al sângelui
17.	Aportul de oxigen la țesuturi
18.	Reglarea echilibrului acido-bazic
19.	Principiile explorării la efort muscular

Descrierea Deprinderilor Practice

1. Spirometrie – efectuare 10 și interpretare 20
2. Pletismografie – interpretare 10
3. Difuziunea prin membrana alveolo-capilară – interpretare 10
4. Evaluarea gazimetriei arteriale – interpretare – 15
5. Spirometrie cu proba bronhodilatatoare – efectuare 5 și interpretare 10
6. Testele de provocare bronșică
7. Determinarea activității mușchilor ventilatori – interpretare 15
8. Spiro-cicloergometrie
9. Echilibrul acido-bazic – interpretare 15

Bibliografia Recomandată

1. Victor Botnaru Evaluarea funcțională respiratorie/ Victor Botnaru Tipografia Centrală_Chișinău 2007
2. R. Pellegrino, et al. Interpretative strategies for lung function tests European Respiratory Journal 2005 26: 948-968; DOI: 10.1183/09031936.05.00035205
3. Brian L. Graham, et al., Standardization of Spirometry 2019 Update An Official American Thoracic Society and European Respiratory Society Technical Statement Am J Respir Crit Care Med Vol 200, Iss 8, pp e70–e88, Oct 15, 2019

Anul III

MODUL - DISPENSAR PNEUMOLOGIE

Tematica lecțiilor conferință

Nr.	Tema
1.	1. Structura organizatorică a Programului Național de Control al Tuberculozei (NTP)

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 46/60

2.	2. Rolul dispensarului de pneumologie-TB în prevenirea, supraveghere și control tuberculozei
3.	3. Instituții cu responsabilități în implementare NTP și atribuțiile lor
4.	4. Prevenirea îmbolnăvirilor de tuberculoză, măsuri de limitare a extinderii focarului de tuberculoză (ancheta epidemiologică)
5.	5. Tehnica vaccinării BCG și testării la tuberculină
6.	5. Managementul cazului de tuberculoză: anunțare, declarare și înregistrare, monitorizare și evaluare

Barem De Activități Practice

1. Pacienți pneumologici examinați în ambulatoriu – 30 efectuat
2. Îndeplinirea formularelor de declarare a cazului de TB - 10 efectuat
3. Efectuarea testului cutanat al tuberculinași sau IGRA – 5 asistat
4. Interpretarea testului cutanat la tuberculiznași sau IGRA – 4 efectuat

Bibliografia Recomandată

1. PCN Tuberculoza la adult, Chisinau 2017
2. PCN Tuberculoza la copii Chisinau 2017
3. Hotărârea de guvern Nr. 1160 din 20.10.2016 privind aprobarea Programului național de control al tuberculozei pentru anii 2016-2020

MODUL - RADIOLOGIE ȘI IMAGISTICĂ MEDICALĂ

Tematica lecțiilor conferință

Nr.	Tema
1.	Diagnosticul imagistica diferențial în infecțiile pulmonare
2.	Diagnosticul imagistic diferențial în bolile pulmonare infiltrative difuze
3.	Diagnosticul imagistic diferențial în bolile căilor aeriene
4.	Diagnosticul imagistic diferențial în bolile pleurale, diafragmatice și de perete toracic
5.	Tomografia computerizată a toracelui. Scintigrafia pulmonară

Barem de activități practice

1. Radiografia toracelui: interpretare 60, asistare 30
2. Tomografia computerizată a toracelui: interpretare 40, asistare 20
3. Scintigrafia pulmonară: interpretare 10

Bibliografia Recomandată

1. Botnaru V. Semiologia radiologică a toracelui Tipografia centrala Chisinau Editor: Tipografia centrala Chisinau 2005.
2. Botnaru, V. Imagistica toracică în cazuri clinice comentate. Tipografia Serebia, Chisinau 2012.

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 47/60

MODUL - TERAPIE INTENSIVĂ

Tematica lecțiilor conferință

Nr.	Tema
1.	Sindromul algic. Fiziologia durerii. Managementul contemporan al durerii.
2.	Insuficiența respiratorie acută. Clasificarea. Tratamentul.
3.	Insuficiența cardiovasculară acută. Clasificarea. Tratamentul.
4.	Tulburările echilibrului acido-bazic. Mecanismele fiziopatologice. Tratamentul.
5.	Tulburările echilibrului hidroelectrolitic. Mecanismele fiziopatologice. Tratamentul.
6.	Nutriția parenterală, enterală și combinată. Indicații. Principii de aplicare.
7.	Stările terminale. Clasificarea.
8.	Comele. Clasificarea. Managementul pacientul în stare de comă.
9.	Șocul hipovolemic, cardiogen, distributiv, obstructiv. Diagnosticul diferențial. Tratamentul.
10.	Stările septice. Criterii diagnostice. Principii de tratament.

Volumul asistenței medicale și limitele de competență

Nivel de însușire

A - asistat

I - interpretat

E – efectuat

Denumirea deprinderii practice	Nivelul	Volumul
Gazele sanguine și echilibrul acido-bazic	I	20
Oxygenoterapia cu mască	E	20
Aplicarea cateterului nazofaringean pentru oxigenoterapie	E	20
Manevra triplă Safar pentru restabilirea și menținerea permeabilității căilor respiratorii	A	10
Manevra Heimlich	A	10
Intubația oro-traheală	A	10
Aspirarea și lavajul traheobronșic	A	10
Puncția venoasă periferică	E	30
Montarea perfuziei intravenoase	E	30
Ventilarea pulmonară cu balonul Ambu	E	20
Aprecierea presiunii venoase centrale	A	10
Utilizarea monitorului cardiac	E	10
Masajul cardiac extern	E	10
Defibrilarea cardiacă	A/E	5
Aplicarea sondei nazogastrale decompressive	E	10
Calcularea necesității hidrice în 24 ore	E	20
Calcularea bilanțului energetic în 24 ore	E	20
Calcularea dozei necesare de insulină conform profilului glicemic	E	50

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 48/60

Oxygenoterapia prin mască	E	5
Tratamentul edemului pulmonar	E	5
Tratamentul sindromului coronarian acut	E	5
Tratamentul șocului septic	E	5
Tratamentul șocului hipovolemic	E	5

Bibliografie:

1. Cojocaru V., Hotineanu V., Cojocaru D., Usatai A., Bors M., Gutan V., Untila E. Leziunea pulmonara acuta /sindromul de detresa respiratorie acuta (LPA/SDRA) la bolnavii cu patologie chirurgicala. USMF „Nicolae Testemitanu”, Catedra Anesteziologie si Reanimatologie FECMF. - Ch.: 2011. 156 p.
2. Cojocaru V., Cojocaru D., Gutan V., Bors, M., Untila E. Sindrom de disfunctie de organ multiple. Materialele Congresului III International al Societatii de Anesteziologie si Reanimatologie din Republica Moldova. Chisinau, 6-9 septembrie 2012, p.155-158.
3. Gutu-Bahov C., Matcovschi S., Dumitras T., Sidorencu L., Talmaci C., Nicolenco I. Dexametazon in tratamentul pneumoniilor comunitare severe. Analele stiintifice USMF „N.Testemitanu”, Editia 13-a, Vol. 3, 2012, p.247-251.
4. Cojocaru V., Cernetchi O., Cojocaru D., Gutan V., Untila E., Bors M.; Cotelnic A.. Terapia antimicrobiana a sepsisului (recomandari metodice). USMF „N.Testemitanu”. Catedra Anesteziologie si Reanimatologie nr.2 – Chisinau 2012. 29 p.
5. Cojocaru V., Cernetchi O., Cojocaru D., Gutan V., Untila E., Bors M.; Cotelnic A.. Sepsisul micotic in unitatea de terapie intensiva (recomandari metodice) USMF „N.Testemitanu”. Catedra Anesteziologie si Reanimatologie nr.2 – Chisinau 2012. 22 p.

DENUMIREA MODULUI – EXPLORĂRI FUNCȚIONALE RESPIRATORII SPECIALE

Tematica lecțiilor conferință

1. Studiul funcției respiratorii a plămânilor în clinică:
2. Volumele pulmonare
3. Debitele ventilatorii
4. Proprietățile mecanice ale aparatului toraco-pulmonar
5. Reglarea ventilației
6. Evaluarea funcției pulmonare în Bronșita cronică și BPOC
7. Evaluarea funcției pulmonare în Emfizemul primitiv
8. Evaluarea funcției pulmonare în Astmul bronșic
9. Evaluarea funcției pulmonare în Pneumopatiile interstițiale difuze
10. Evaluarea funcției pulmonare în Sarcoidoza pulmonară
11. Evaluarea funcției pulmonare în Pneumoconioze
12. Evaluarea funcției pulmonare în Tuberculoza
13. Evaluarea funcției pulmonare în Cancerul bronhopulmonar

Descriere Deprinderilor Practice

1. Spirometrie – efectuare 10 și interpretare 20
2. Pletismografie – interpretare 10
3. Difuziunea prin membrana alveolo-capilară – interpretare 10

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 49/60

4. Evaluarea gazimetriei arteriale – interpretare – 15
5. Spirometrie cu proba bronhodilatatoare – efectuare 5 și interpretare 10
6. Testele de provocare bronșică
7. Determinarea activității mușchilor ventilatori – interpretare 15
8. Spiro-cicloergometrie
9. Echilibrul acido-bazic – interpretare 15

Bibliografia Recomandată

1. Victor Botnaru Evaluarea funcțională respiratorie/ Victor Botnaru Tipografia Centrală_Chișinău 2007
2. R. Pellegrino, et al. Interpretative strategies for lung function tests European Respiratory Journal 2005 26: 948-968; DOI: 10.1183/09031936.05.00035205
3. Brian L. Graham, et al., Standardization of Spirometry 2019 Update An Official American Thoracic Society and European Respiratory Society Technical Statement Am J Respir Crit Care Med Vol 200, Iss 8, pp e70–e88, Oct 15, 2019

Anul IV

MODUL – BOLI INFECȚIOASE

Tematica lecțiilor conferință

Nr.	Tema
1.	Sindromul febril în cadrul bolilor infecțioase: diagnosticul diferențial și management.
2.	Diagnosticul diferențial în bolile diareice acute.
3.	Helmintiazele: diagnosticul pozitiv, diferențial și tratament.
4.	Sindrom de meningită și meningoencefalită: diagnosticul diferențial și tratament.
5.	Sindromul eruptiv în cadrul bolilor infecțioase: diagnosticul diferențial și tratament.
6.	Infecțiile oportuniste la pacienții imunocompromiși: diagnosticul pozitiv și tratament.

Volumul asistenței medicale și limitele de competență

Nivel de însușire

A - asistat

I - interpretat

E – efectuat

Nr.	Denumirea deprinderilor practice	Nivelul însușirii	Numărul
1	Percuția și palparea ficatului și splinei.	E	20
2	Determinarea gradului de intensitate a icterului.	E	10
3	Depistarea sindromului hemoragic.	E/I	10

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 50/60

4	Depistarea elementelor eruptive în maladiile infecțioase, care evoluează cu erupții.	A/E/I	15
5	Determinarea semnelor meningiene.	A/E/I	10
6	Palparea ganglionilor limfatici în maladiile infecțioase.	E	10
7	Examenul abdomenului în febra tifoidă, paratifoasă, salmoneloză, dizenterie.	E	15
8	Palparea colonului sigmoidian în maladiile infecțioase.	E	10
9	Depistarea semnelor de deshidratare în holeră, salmoneloză,	E/I	10
10	Depistarea scleritei, conjunctivitei în gripă, leptospiroză, tifos exantematic	E	10
11	Determinarea caracterului modificărilor morfologice a amigdalelor în mononucleoza infecțioasă, febra tifoidă, angină etc.	E/A	15
12	Depistarea simptomelor neurologice în botulism.	A/E/I	5
13	Tehnica recoltării materialului pentru examenul virusologic în gripă, infecții respiratorii virale, enterovirale etc, din nazofaringe.	A/E	5
14	Metoda colectării materialului pentru examinarea meningococilor din nazofaringe.	A/E	5
15	Recoltarea sângelui pentru investigații bacteriologice (febra tifoidă, paratifoidele A și B, infecția meningococică, septicemie etc).	A/E	5
16	Tehnica recoltării probelor biologice pentru investigații bacteriologice în bolile infecțioase.	A/E	5
17	Efectuarea spălăturilor gastrice (în toxiinfecții alimentare, salmoneloză, botulism etc.).	A/E	5
18	Tehnica de preparare a picăturii groase și a frotiului sanguin în malarie.	A/E	5
19	Aprecierea clinică a diferitor rezultate de laborator în patologia infecțioasă.	E/I	20
20	Calcularea cantității necesare de soluții poliionice pentru rehidratare în condiții de laborator.	E	10

Bibliografie:

1. Chiotan M. Boli infecțioase. București, 2011
2. Rusu G. (redacția). Manual. Boli infecțioase la copii. Chișinău, 2012
3. Cojocaru V., Bîrca L., Holban A, ș.a. Ghid practic de management al complicațiilor severe ale gripei. Chișinău, 2020, 78 p.

MODUL – DISPENSAR PNEUMOLOGIE

Tematica lecțiilor conferință

Nr.	Tema
1.	Supravegherea în ambulatoriu a bolnavilor cu Astm bronșic
2.	Supravegherea în ambulatoriu a bolnavilor cu BPOC
3.	Supravegherea în ambulatoriu a pacienților cu PID
4.	Supravegherea în ambulatoriu a pacienților cu Cancer pulmonar
5.	Supravegherea în ambulatoriu a pacienților în perioada de convalescență după infecțiile respiratorii inferioare
6.	Supravegherea în ambulatoriu a bolnavilor insuficiență respiratorie cronică

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 51/60

Barem de activități practice

1. Pacienți pneumologici examinați în ambulatoriu – 30 Efectuat
2. Recomandări de tratament la pacienții pneumologici la etapa de ambulatoriu – 30 efectuat

Bibliografie

1. Botnaru V. Pneumologie, Chisinau 2020
2. PCN Bronhopneumopatia cronică obstructivă
3. PCN Astmul bronși la adult
4. PCN Pneumonitele interstițiale idiopatiche
5. PCN Sarcoidoza la adult

MODUL – EPIDEMIOLOGIE ȘI MANAGEMENT

Tematica lecțiilor conferință

Nr.	Tema
1.	Introducere în epidemiologie (definiție, scop, utilitate)
2.	Elementele unui protocol de cercetare
3.	Tipuri de studii epidemiologice: observaționale (descriptive, analitice), experimentale
4.	Pentru fiecare definiție, scop, avantaje, dezavantaje
5.	Măsurători de bază în epidemiologie (proporții, rate de morbiditate, rate de mortalitate, comparații ale ratelor, distribuții, medie, deviația standard)
6.	Alegerea populației, formarea și determinarea mărimii eșantioanelor, inferența statistică
7.	Surse de eroare. Tipuri de eroare. Puterea studiului.
8.	Validitate, reproductibilitate, valoare predictivă
9.	Buget și surse de finanțare

Descriere Deprinderilor Practice

1. Evaluarea critică a studiilor diagnostice – 5 articole efectuat
2. Evaluarea critică a studiilor de tratament – 5 articole efectuat

Bibliografia

1. Sănătate publică și management. Tintiuc D., Grossu Iu. et. al., Chișinău, 2007.896 p.
2. Medicină Socială și Management. (Compendiu pentru studenți). D. Tintiuc, M. Raevschii, L. Spinei. Chișinău, 2005.328 p.
3. Biostatistica. Metodologia cercetării științifice, Tintiuc D. et al Chisinau 2011

MODUL – BIOETICĂ

Tematică lecțiilor conferință

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 52/60

I. Introducere în Bioetică

1. Morala, etica, etica medicală - definiții, delimitarea obiectului de studiu
2. Contextul apariției bioeticii
3. Definiția bioeticii
4. Delimitarea domeniului de studiu al bioeticii
5. Teorii și metode în bioetică

II. Conceptele de sănătate, boală, suferință prin prisma bioeticii

1. Definirea conceptelor de sănătate, boală, suferință
2. Conceptele de sănătate, boală și suferință în contextul evoluției medicinei și științelor vieții
3. Rolul credințelor și valorilor personale sau de grup în conturarea conceptelor de sănătate, boală și suferință (percepții particulare în funcție de credința religioasă, etnie, etc.)

III. Relația medic-pacient I

1. Valori ale relației medic-pacient
2. Paternalism versus autonomie
3. Modele ale relației medic-pacient
4. Dreptatea, echitatea și accesul pacienților la îngrijirile de sănătate

IV. Relația medic-pacient II

1. Consimțământul informat
2. Confidențialitatea în relația medic-pacient
3. Relația medic-pacient minor
4. Acte normative care reglementează relația medic-pacient

V. Greșeli și erori în practica medicală

1. Definirea noțiunilor de greșeală și eroare
2. Culpă medicală - definire, forme, implicații juridice și deontologice
3. Managementul greșelii și erorii medicale în practica medicală

VI. Probleme etice la începutul vieții

1. Libertatea procreației
2. Dileme etice în avort
3. Etica reproducerii umane asistate medical
4. Probleme etice în clonarea reproductivă

VII. Probleme etice la finalul vieții

1. Definirea morții în era noilor tehnologii în medicină
2. Probleme etice în stările terminale
3. Tratamente inutile în practica medicală
4. Eutanasia și suicidul asistat
5. Îngrijirile paliative

VIII. Probleme etice în transplantul de țesuturi și organe umane

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 53/60

1. Donarea de organe de la cadavru
2. Donarea de organe de la persoana vie
3. Etica alocării de resurse în transplant

IX. Probleme etice în genetică și genomică

1. Eugenia și discriminarea pe baza geneticii
2. Proiectul genomului uman - probleme etice, redefinirea noțiunii de boală prin prisma cunoașterii genomului uman
3. Etică și testarea genetică prenatală, neonatală și postnatală
4. Statutul moral al embrionului uman; cercetarea pe embrioni
5. Terapia genică
6. Posibilitatea îmbunătățirii rasei umane prin intervenții genetice

X. Etica cercetării pe subiecți umani

1. Principii etice în cercetarea pe subiecți umani
2. Protecția participanților într-o cercetare biomedicală - discutarea principalelor coduri de etică și convenții internaționale în cercetare, a cadrului legislativ în care se derulează cercetarea pe subiecți umani
3. Populații vulnerabile în contextul cercetării pe subiecți umani
4. Aspecte etice în cercetările multicentrice, multinaționale
5. Comitetele de etică a cercetării
6. Comportamentul științific neadecvat, conflictul de interese în cercetarea științifică

Barem de activități

- I. Ilustrarea prin cazuri particulare a teoriilor și principiilor în bioetică
- II. Reglementarea practicii medicale prin coduri de etică
 1. Jurământul lui Hippocrate - comentarea formei inițiale a jurământului lui Hippocrate și evaluarea gradului de aplicabilitate a percepțelor acestuia în condițiile medicinei actuale
 2. Alternative ale jurământului lui Hippocrate
 3. Alte coduri de etică și deontologie medicală folosite în prezent
- III. Ilustrarea valorilor etice ale relației medic-pacient prin cazuri practice
 1. Valoarea și limitele consimțământului informat în practica medicală curentă
 2. Valoarea și limitele confidențialității în practica medicală curentă
 3. Rolul comunicării în relația medic-pacient
- IV. Ilustrarea valorilor etice ale relației medic-pacient prin cazuri practice
 1. Accesul la îngrijirile de sănătate - discutare de cazuri
 2. Drepturile pacienților - reglementare legislativă
 3. Rolul comitetelor de etică din spitale
- V. Exemplificarea noțiunilor de greșeală și eroare în medicină prin cazuri concrete
 1. Delimitarea cadrului noțiunii de malpraxis
 2. Greșeala medicală din perspectiva sistemului de malpraxis
 3. Perspectiva deontologică asupra greșelilor medicale
- VI. Discutarea problemelor etice la începutul vieții pe baza unor cazuri concrete
- VII. Discutarea problemelor etice la finalul vieții pe baza unor cazuri concrete
- VIII. Discutarea problemelor etice în transplant de țesuturi și organe pe baza unor cazuri concrete

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 54/60

- IX. Discutarea problemelor etice în genetică și genomică pe baza unor cazuri concrete
X. Discutarea problemelor etice în cercetarea pe subiecți umani prin prisma unor cazuri concrete

Bibliografia Recomandată

1. Dicționar de Filosofie și Bioetică. Chișinău: Medicina, 2004.
2. Ojovanu V. (coord.). Comunicare și comportament în medicină (cu elemente de bioetică): Suport de curs. Chișinău: CEP Medicina, 2016.
3. Ojovanu V. (coord.). Filosofia medicinei (cu elemente de bioetică medicală): Suport de curs. Chișinău: CEP Medicina, 2017.
4. Țârdea Teodor N. Bioetică: curs de bază. Manual. Chișinău: Medicina, 2017.
5. Țârdea Teodor. Bioetică: origini, dileme, tendințe. Suport de curs. Chișinău: Medicina, 2005.
6. Steinbock Bonnie. The Oxford handbook of bioethics. Oxford: Oxford University Press, 2013.

DENUMIREA MODULUI – ENDOSCOPIE BRONȘICĂ

Tematica lecțiilor conferință

- istoricul bronhoscopiei
 - noțiuni de anatomie, morfologie și fiziologie a arborelui traheo-bronșic
 - topografia normală și patologică congenitală a arborelui traheo-bronșic cu nomenclatura bronhială lobară și segmentară, în dreapta și stânga
 - anestezia în bronhologie:
 - anestezia locală
 - anestezia generală
 - anestezii potențate
 - date teoretice și aplicarea lor în practică
 - instrumentar bronhoscopic
 - bronhoscop rigid, sistem optic și de transmitere a luminii, tip adult, tip copil
 - bronhoscoape – tipuri
 - videoscopia endobronșică, adaptarea camerei
 - metode de sterilizare a fibrobronhoscoapelor și a accesoriilor; stocajul lor
 - tehnica bronhoscopiei rigide, însușirea metodei la copii și adulți
 - tehnica fibrobronhoscopică – căi de realizare: calea oro-faringo-laringiană, calea nazală, intubare pe canula traheală sau pe sonda de intubație
 - complicațiile bronhoscopiei flexibile și a celei rigide
- Semiologia normală la endoscopia traheobronșică: mucoasa bronșică, calibrul căilor aeriene, statica bronșică
- Semiologia endoscopică patologică
- inflamația bronșică
 - hipersecreția bronșică
 - modificările de colorație, grosime ale mucoasei, secreții bronșice; reactivitatea bronșică, sensibilitatea tusigenă
 - modificările de statică; obstrucțiile traheale, bronșice; natura, forma proceselor obstructive; modificările dinamice
 - corelații între modificările endoscopice și cele radiologice, clinice, funcționale
- Metode de recoltare bronhoscopică
- aspiratul bronșic: condiții de realizare, „aspiratul bronșic protejat”
 - biopsia endobronșică directă; instrumentar

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 55/60

- puncția bioptică ganglionară transbronșică (PBTG)
- puncția bioptică transbronșică pulmonară (PBTP)
- biopsia pulmonară transbronșică (BPTB)
- bronhoscopia și biopsia dirijate periferic sub fluoroscopie
- brosajul bronșic (BB)
- lavajul bronhoalveolar (LBA)

Aplicații terapeutice bronhologice

- procedee de dezobstrucție bronșică, aspirarea secrețiilor în procesele supurative
- LBA terapeutic: în fibroza chistică, proteinoze, alveolite, SIDA, etc.
- extragerea corpilor străini (tehnici, conduită terapeutică)
- terapia dezobstructivă cu pense prin bronhoscopia rigidă (în procesele tumorale, stenoze) în absența tehnicii laser
- laser, crioterapie, terapia cu înaltă frecvență în patologia obstructivă traheo-bronșică și în stenozele traheo-bronșice iatrogene, etc.
- tehnici de protezare prin inserția „stent”-urilor traheale și bronșice în obstrucțiile traheo - bronșice
- administrarea endobronșică de medicamente: antibiotice, trombină
- tratamentul dezobstructiv, în fistulele gangliobronșice în tuberculoza copilului

Analiza bronhoscopică în patologia bronhopulmonară

- anomalii congenitale la nivel traheo-bronșic
- fistule traheo-esofagiene
- traheo-bronhomalacia
- anomalii cardiovasculare cu alterări endoscopice traheo-bronșice
- bronșite cronice, bronșiectazii, pleurezii
- tumori bronșice, traheale
- tuberculoza copilului și a adultului
- studiul bronhoscopic în astm, boli cardiovasculare, afecțiuni mediastinale, hemoptizii, traumatisme toracice și traheobronșice, sarcoidoză, mucoviscidoză
- patologia traheei: traheomegalie, diverticuloză traheo-bronșică, traheopatia condro-osteoplastică, etc.
- aspecte endoscopice ale tumorilor benigne (carcinoid, cilindrom, tumoră muco-epidermoidă, papilomatoză, condrom)
- aspecte endoscopice ale tumorilor maligne
- aspecte endoscopice în patologia bronhopulmonară nespecifică sau în patologia de vecinătate
- indicații chirurgicale în funcție de aspectele endobronșice: limita operabilității (corelații cu aspectul clinico-radiologic)
- urmărirea endoscopică postoperatorie sau după diverse terapii aplicate
- bronhografia: tehnică, substanțe de contrast, aspecte bronhografice patologice
- indicații terapeutice în bronșiectazii

Baremul de activități practice

1. Fibrobronhoscopia – efectuare la simulator 5 și asistare 5
2. Managementul complicațiilor bronhoscopiei flexibile și a celei rigide – la simulator 5
3. Metode de recoltare bronhoscopică:
 - aspiratul bronșic: efectuare la simulator 5, asistare 5
 - biopsia endobronșică directă: efectuare la simulator 5, asistare 5
 - puncția bioptică ganglionară transbronșică (PBTG): efectuare la simulator 3

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 56/60

- puncția bioptică transbronșică pulmonară (PBTP): efectuare la simulator 3
- biopsia pulmonară transbronșică (BPTB): efectuare la simulator 5, asistare 5
- brosajul bronșic (BB) - efectuare la simulator 5
- lavajul bronhoalveolar (LBA) - efectuare la simulator 5, asistare 5

4. Aplicații terapeutice bronhologice

- dezobstrucție bronșică în procesele supurative - efectuare la simulator 5
- extragerea corpurilor străini - efectuare la simulator 5
- administrarea endobronșică de medicamente: antibiotice, trombină - efectuare la simulator 3

Bibliografia Recomandată

1. Botnaru V. Pneumologie. Chișinău, 2009, 732 p.
2. Ulmeanu R. Bronhoscopie: ghid practic pentru începători. București, 1999.
3. Bogdan M. Pneumologie. București, 2008, 474 p.

PROGRAMUL STAGIULUI PRACTIC

Anul III

DENUMIREA STAGIULUI PRACTIC (*durata– 12 săptămâni*)

Stagiul practic se va desfășura în cadrul secțiilor de pneumologie ale spitalelor raionale din Republica Moldova. Acest stagiul presupune activitate clinică zilnică (5 zile pe săptămână) a câte 7 ore pe zi, inclusiv 2 gărzi pe lună. La finalul stagiului medicinei rezidenți vor prezenta raport despre activitatea efectuată, caiet de stagii completat (cu indicarea volumului de asistență medicală executată) și semnat de responsabili instituționali de rezidenți.

Anul IV

DENUMIREA STAGIULUI PRACTIC (*durata– 12 săptămâni*)

Stagiul practic se va desfășura în cadrul secțiilor de pneumologie ale spitalelor raionale din Republica Moldova. Acest stagiul presupune activitate clinică zilnică (5 zile pe săptămână) a câte 7 ore pe zi, inclusiv 2 gărzi pe lună. La finalul stagiului medicinei rezidenți vor prezenta raport despre activitatea efectuată, caiet de stagii completat (cu indicarea volumului de asistență medicală executată) și semnat de responsabili instituționali de rezidenți.

IV. METODE DE PREDARE ȘI INSTRUIRE UTILIZATE

Enumerarea metodelor (la curs, lucrări practice, seminare, deprinderi practice, prezentări de cazuri clinice, activitate clinică, etc.). Îndeplinirea caietelor de stagii practice al medicului rezident.

V. METODE DE EVALUARE

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 57/60

Descrierea metodelor

Formele de control a rezidenților: pentru testarea cunoștințelor rezidenților la Pneumologie se utilizează în activitatea didactică sistem de evaluare a cunoștințelor (test-control, deprinderi practice, examen oral).

VI. EXAMENUL DE ABSOVIRE se desfășoară conform Regulamentului.

VII. LIMBA DE PREDARE:

Română

VIII. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ LA SPECIALITATE:

A. Obligatorie:

1. Botnaru V. Tuberculoza în cazuri clinice comentate. 2018, 307 p.
2. Botnaru V. Pneumologie. Chișinău, 2009, 732 p.
3. Botnaru V. Semiologia radiologică a toracelui. Chișinău, 2005, 399 p.
4. Botnaru V. Imagistica toracică în cazuri clinice comentate. Chișinău, 2012, 385 p.
5. Botnaru V. Pneumonitele interstițiale idiopatice, Chișinău, 2007, 224 p.
6. Botnaru V. Evaluarea funcțională respiratorie, Chișinău, 2007, 100 p.
7. Botnaru V. Rusu Doina. Pneumoniile. Chișinău, 2010, 352 p.
8. Botnaru V. Boli cardiovasculare. Chișinău 2008, 523 p.
9. Botnaru V. Medicina internă breviar. Modulul pneumologie. Chișinău 2008, p.211
10. Botnaru V. Medicina internă breviar. Modulul gastroenterologie/hepatologie. Chișinău 2008, p.164
11. Botnaru V. Medicina internă breviar.Modulul cardiologie. Chișinău, 2008, p.223
12. Botnaru V. Medicina internă breviar.Modulul nefrologie. Chișinău, 2009, 237 p.
13. Botnaru V. Medicina internă breviar.Modulul alergologie. Chișinău, 2011, 166 p.
14. Mihalțan F. Bronhopneumopatia cronică obstructivă. București, 272 p.
15. Ulmeanu R. Bronhoscopie: ghid practic pentru începători. București, 1999.
16. Bogdan M. Pneumologie. București, 2008, 474 p.

B. Suplimentară:

1. Astmul bronșic la adult. Protocol clinic național. Chișinău, 2013.
2. Bronhopneumopatia cronică obstructivă. Protocol clinic național. Chișinău, 2013.
3. Bronșiectaziile la adult. Protocol clinic național. Chișinău, 2017.
4. Global strategy for asthma management and prevention. (Updated 2020).
https://ginasthma.org/wp-content/uploads/2020/06/GINA-2020-report_20_06_04-1-wms.pdf
5. Global strategy for the diagnosis, management, and prevention of chronic obstructive pulmonary disease (2020 report). https://goldcopd.org/wp-content/uploads/2019/12/GOLD-2020-FINAL-ver1.2-03Dec19_WMV.pdf
6. Palange P., Simonds A. Respiratory Medicine. ERS handbook. 3rd Edition. 2019.
7. Pneumologie. M.Bogdan. București, 2008.
8. Pneumonia comunitară la adult. Protocol clinic național. Chișinău, 2014.
9. Pneumonia nosocomială la adult. Protocol clinic național. Chișinău, 2014.
10. Pneumonitele interstițiale idiopatice la adult. Protocol clinic național. Chișinău, 2013.
11. Renunțarea la fumat. Protocol clinic național. Chișinău, 2018.

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 58/60

12. Sarcoidoza la adult. Protocol clinic național. Chișinău, 2013.
13. Sindromul de apnee obstructivă în somn. Protocol clinic național. Chișinău, 2017.
14. Strâmbu I., Tudorache V., Belaconi I., et al. Ghid de diagnostic și tratament al pneumopatiilor interstițiale difuze. București, 2015.
15. 2019 ESC Guidelines for the diagnosis and management of acute pulmonary embolism developed in collaboration with the European Respiratory Society (ERS): The Task Force for the diagnosis and management of acute pulmonary embolism of the European Society of Cardiology (ESC), *European Heart Journal*, Volume 41, Issue 4, p. 543–603, <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehz405>

BIBLIOGRAFIA la FTIZIOLOGIE.

1. Barcan F. Diagnosticul diferențial radiologic în patologia organelor toracale. Ed. Medicală, 1981.
2. Barcan F. Diagnosticul radiologic în patologia organelor toracale. Ed. Medicală, 1980.
3. Core Curriculum on Tuberculosis: What the Clinician Should Know. Sixth Edition 2013. CDC
4. Crudu V. Controlul infecției în instituțiile medicale implicate în managementul tuberculozei rezistente. Ghid. Chișinău, 2012
5. Ghid Ftiziologie. Chișinău, 2011
6. Guidelines for Clinical and Operational Management of Drug-Resistant Tuberculosis. Editor: José A. Caminero. International Union Against Tuberculosis and Lung Disease, 2013
7. International Union Against Tuberculosis and Lung Disease. Diagnostic Atlas of Intrathoracic Tuberculosis in Children. A Guide for Low-Income Countries 2003.
8. International Union against Tuberculosis and Lung Disease. Desk guide for the diagnosis and management of tuberculosis in children. Paris, 2010.
9. Jimborean G., Ianosi E. S. Pneumologie. Tuberculoza pulmonară și extrapulmonară. Editura University Press – Târgu Mureș, 2010
10. Jose A. Caminero Luna. A Tuberculosis Guide for Specialist Physicians. International Union Against Tuberculosis and Lung Disease (IUATLD). Paris, 2004
11. Mihăescu Traian. Tuberculoza: o introducere în pneumologie. Edit DAN. Iași, 1999
12. Management of Multidrug-Resistant Tuberculosis in Children: A Field Guide. Boston, USA: The Sentinel Project for Pediatric Drug-Resistant Tuberculosis; July 2014 (Second Edition)
13. OMS. Tratamentul tuberculozei. Ghid, ediția a 4, 2010, 100 p.
14. Organizarea serviciului microbiologic în diagnosticul tuberculozei în cadrul strategiei DOTS: examenul microscopic, examenul prin cultură. // Instrucțiuni metodice (în cadrul proiectului „Fortificarea Controlului Tuberculozei în Moldova”), Chișinău, 2006, 82 p.
15. Protocolul clinic național “Tuberculoza la copil”. Chișinău, 2020.
16. Protocolul clinic național “Tuberculoza la adult”. Chișinău, 2020.
17. Stoicescu Ioan Paul. Ghidul pentru diagnosticul și tratamentul tuberculozei la copii. Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Sănătate București, 2006.
18. Tuberculosis: Practical guide for clinicians, nurses, laboratory technicians and medical auxiliaries. Medecins Sans Frontieres / MSF. Partners in Health. 2014 edition
19. The immunological basis for immunization series: module 5: tuberculosis. WHO, 2011
21. International standards for tuberculosis care: diagnosis, treatment, public health. 3rd edition, 2014.
22. WHO. TB/HIV: A Clinical Manual. Geneva, 1996.
23. WHO. Treatment of Tuberculosis: Guidelines for national Programmes. Geneva, 2010.
24. Core Curriculum on Tuberculosis: What the Clinician Should Know. Sixth Edition, 2013. CDC. https://www.cdc.gov/tb/education/corecurr/pdf/corecurr_all.pdf
25. Dlodlo RA, Brigden G, Haldal E, Allwood B, Chiang C-Y, Fujiwara PI, Graham SM, Guillerm N, Harries AD, Koura KG, Kumar AMV, Lin Y, Meghji J, Mortimer K, Piubello A, Roth B,

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 59/60

- Satyanarayana S, Sekadde M, Solovič I, Tonsing J, Van Deun A. Management of Tuberculosis: a Guide to Essential Practice. Paris, France: International Union Against Tuberculosis and Lung Disease, 2019.
26. Guidelines for Clinical and Operational Management of Drug-Resistant Tuberculosis. Editor: José A. Caminero. International Union Against Tuberculosis and Lung Disease, 2013.
https://www.theunion.org/what-we-do/publications/technical/english/mdr-tbguide_6-19-13_web.pdf
27. Programul National de Control al Tuberculozei (PNCT) pentru anii 2016 –2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1160, din 20.10.2016. <http://lex.justice.md/md/367268/>
28. Schaefer Christof, Peters Paul W.J., Miller Richard K. Drugs During Pregnancy and Lactation. 3rd Edition. Academic Press. 2014
29. The PIH Guide to the Medical Management of Multidrug-Resistant Tuberculosis. 2nd edition. Partners in health, 2013. https://parthealth.3cdn.net/b0233c0e1e4088e07b_unm6vyf2f.pdf
30. WHO consolidated guidelines on drug-resistant tuberculosis treatment. WHO, 2019.
<https://www.who.int/tb/publications/2019/consolidated-guidelines-drug-resistant-TB-treatment/en/>
31. WHO. Chest radiography in tuberculosis detection. Summary of current WHO recommendations and guidance on programmatic approaches. WHO, 2016. <https://www.who.int/tb/publications/chest-radiography/en/>
31. WHO. Companion handbook to the WHO guidelines for the programmatic management of drug-resistant tuberculosis. WHO, 2014.
https://www.who.int/tb/publications/pmdt_companionhandbook/en/
32. WHO. Global tuberculosis report 2019. WHO, 2019. <https://www.who.int/tb/publications/en/>
33. WHO. Latent tuberculosis infection. Updated and consolidated guidelines for programmatic management. WHO, 2018. <https://www.who.int/tb/publications/2018/latent-tuberculosis-infection/en/>
34. WHO. Management of tuberculosis and HIV coinfection. Clinical Protocol for the WHO European Region (2013 revision). WHO, 2013.
http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0004/78124/E90840_Chapter_4.pdf
35. WHO. Consolidated guidelines on the use of antiretroviral drugs for treating and preventing HIV infection. Recommendations for a public health approach - Second edition. WHO, 2016.
<https://www.who.int/hiv/pub/arv/arv-2016/en/>
36. WHO. The role of surgery in the treatment of pulmonary TB and multidrug- and extensively drug-resistant TB. WHO Regional Office for Europe, 2014. <http://www.euro.who.int/en/health-topics/communicable-diseases/tuberculosis/publications/2014/the-role-of-surgery-in-the-treatment-of-pulmonary-tb-and-multidrug-and-extensively-drug-resistant-tb>
37. WHO. Xpert MTB/RIF assay for the diagnosis of pulmonary and extrapulmonary TB in adults and children. WHO Policy update, 2014. https://www.who.int/tb/publications/xpert_policyupdate/en/
38. WHO. The use of molecular line probe assays for the detection of resistance to second-line anti-tuberculosis drugs. Policy guidance. WHO, 2016. <https://www.who.int/tb/publications/policy-guidance-molecular-line/en/>
39. WHO. Guidelines on tuberculosis infection prevention and control, 2019 update.
<https://www.who.int/tb/publications/2019/guidelines-tuberculosis-infection-prevention-2019/en/>
40. WHO. Handbook for the use of digital technologies to support tuberculosis medication adherence. WHO, 2018.
https://www.who.int/tb/publications/2018/TB_medication_adherence_handbook_2018/en/
41. WHO. Compendium of WHO guidelines and associated standards: ensuring optimum delivery of the cascade of care for patients with tuberculosis. Second Edition - June 2018.
https://www.who.int/tb/publications/Compendium_WHO_guidelines_TB_2017/en/
42. WHO. The immunological basis for immunization series: module 5: tuberculosis. WHO, 2011.
<https://www.medbox.org/the-immunological-basis-for-immunization-series-module-5-tuberculosis/preview>

PR 8.5.1 PROGRAMA DE REZIDENȚIAT

Redacție: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 60/60

43. WHO. Algorithm for laboratory diagnosis and treatment-monitoring of pulmonary tuberculosis and drug-resistant tuberculosis using state-of-the-art rapid molecular diagnostic technologies. WHO, 2017. http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0006/333960/ELI-Algorithm.pdf

44. WHO. Rapid Communication: Key changes to the treatment of drug-resistant tuberculosis. WHO, December, 2019.

https://www.who.int/tb/publications/2019/rapid_communications_MDR/en/?fbclid=IwAR1Y0etu800wFX-016gVpsDXNJC1PLn8o-5IfN6PGWaoX1TM5_gr-YbCJS0

- *Îndeplinirea zilnică a caietului de stagiu al medicului rezident este obligatoriu pentru susținerea examenelor de promovare pe parcursul studiilor.*
- *În caz de nerealizare a baremului indicat în caietul de stagiu rezidentul poate fi exclus de la examenul de absolvire de medic/farmacist specialist.*
- *Nerespectarea acestui program determină retragerea medicului/farmacistului rezident din instituția medico-sanitară respectivă, cât exmatricularea de la studii de rezidențiat.*